

ProMedico

maj 2017 nr 240

ISSN 1232-8693

PISMO ŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ W KATOWICACH

Powstanie Muzeum Medycyny i Farmacji! str. 4-5

► XXXVII Okręgowy Zjazd
Lekarzy
str. 8-18

► Prawo
medyczne
str. 21

► Lekarze biegli
sądowi
str. 27

HOTEL PRO MEDICO

Warszawa

ul. Sobieskiego 102 a
pokoje dwu- i trzyosobowe

dla gości hotelowych
niezwiązanych
z samorządem lekarskim
120 zł za dobę

dla lekarzy ŚIL niezależających
z opłacaniem składek
zniżka 60 zł za dobę

dla lekarzy z innych izb i osób
związanych z samorządem lekarskim
zniżka 40 zł za dobę

możliwość wystawienia faktury
dla podmiotu
wykonującego
działalność leczniczą

Rezerwacje i opłaty w Śląskiej
Izbie Lekarskiej w Katowicach
przy ul. Grażyńskiego 49a
tel. 32 60 44 200; 32 60 44 254
fax. 32 60 44 257
pn., wt., czw. 8.00-16.00
śr. 8.00-17.00; pt. 8.00-15.00
Konto: PKO BP SA III/O KATOWICE
28 1020 2313 0000 3102 0553 7941

UWAGA:
Istnieje możliwość skorzystania
z noclegu
(w miarę wolnych miejsc)
z pominięciem
wcześniejszej rezerwacji.
tel. 22 851 45 79 (recepcja Hotelu)

Uprzejmie informujemy,
że recepcja Hotelu
jest czynna w godzinach
od 6.00 do 22.00.

Po godzinie 22.00
klucze można odebrać
w siedzibie Naczelnej Izby Lekarskiej
przy ul. Sobieskiego 110
za okazaniem dowodu wpłaty.

Z mojego punktu widzenia

Z nami XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy, podczas którego podsumowaliśmy realizację w minionym roku założeń programowych tej kadencji. Dziękuję wszystkim zaangażowanym w jego przygotowanie i przebieg, a szczególnie tym Delegatom, których wnikiwe merytoryczne uwagi, wnioski i projekty przyczyniły się do powstania apeli i stanowisk o najbardziej palących problemach naszego środowiska. Dokumenty te drukowane są na dalszych stronach, przypomnę tylko, że zajęliśmy się m.in. zbyt małą liczbą przyznanych miejsc rezydenckich w województwie śląskim, występując do ministra zdrowia o ich zwiększenie, zgodnie ze zgłoszonymi przez wojewodę potrzebami, niezbędnymi dla zapewnienia właściwej ochrony zdrowia mieszkańców. Delegaci zaapelowali do ministra zdrowia w sprawie elektronicznej dokumentacji medycznej, postulując nieodpłatnie opracowanie, udostępnienie i aktualizowanie oprogramowania podmiotom zobowiązanym do prowadzenia elektronicznej dokumentacji medycznej. Zjazd uznał za ważne opracowanie przez ORL zasad wsparcia praktyk lekarskich, na które nakłada się nowe obowiązki administracyjne niezwiązane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Wezwał do zmiany przepisów w sprawie obowiązku wyposażenia gabinetów stomatologicznych w separatory amalgamatu. W dwóch stanowiskach delegaci odnieśli się do sieci szpitali (wyrażając głębokie zaniepokojenie nowelizacją ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych) oraz do obywatelskiego projektu ustawy o warunkach zatrudnienia w ochronie zdrowia. W Stanowisku nr 2 Zjazd wyraźnie opowiedział się za poparciem działań OZZL poprzez aktywny i zorganizowany udział w akcji zbierania podpisów pod tym projektem. Jak co roku, szczególnie uroczystym akcentem było wręczenie wielu odznaczeń i medali w uznaniu wieloletniej, wybitnej działalności i szczególnych zasług dla naszego samorządu. Wręczyliśmy również nasze najwyższe izbowe wyróżnienie – „Wawrzyn Lekarski”, powiększając panteon o Panię Profesor: Krystynę Karczewską i Bognę Pogorzelską-Stronczak. Wszyscy laureaci dają nam swoją postawą, profesjonalizmem, zaangażowaniem wiele powodów do dumy z ich osiągnięć. Raz jeszcze serdecznie gratuluję i dziękuję!

Równie gorąco gratuluję Profesorowi Mieczysławowi Chorażemu, uhonorowanemu 3 maja br. przez Prezydenta RP najwyższym odznaczeniem państwowym Rzeczypospolitej Polskiej: Orderem Orła Białego. Niewielu lekarzy dostało tego zaszczytu (był wśród nich prof. Z. Religa). Słowa Prezydenta o „tysiącach uratowanych ludzkich istnień” dzięki wieloletniej pracy Profesora, odczytujemy jako upublicznienie szczególnie ważnego przesłania, przypominającego o wyjątkowej roli i znaczeniu lekarza dla społeczeństwa.

W naszej Izbie konsekwentnie budujemy pojęcie prawdziwego autorytetu, którego desygnatem są konkretne, wyróżniane i odznaczane Osoby. Takim właśnie ludziom, niejednokrotnie bardzo skromnym, należy się uznanie i prestiż, nie tylko w naszym środowisku. Tymczasem, o czym nikogo przekonywać nie trzeba, wiele cenionych niegdyś wartości społecznych uległo degradacji. Dość zobaczyć, jak w medialnych dyskusjach amator występuje na „równych prawach” z naukowcem, jak opiniotwórczy mają być serialowi celebryci czy modowi blogerzy. To nie tylko polskie zjawisko. Współczesna Europa została zdominowana przez „media i pieniądze”, jak zauważył kardynał Philippe Barbarin. Jego uwagi po I turze wyborów we Francji o tym, że „demokracja traci rozum” można uogólnić, wskazując na polską medialną przemoc, chaos, zagubienie i karykaturę hasła „medialnej transparencji”, która łączy się już bardziej z manipulacją faktami niż demokratycznym prawem do wolności słowa.

Chciałbym zwrócić uwagę na jedno zdarzenie, wybrane z bardzo dużego spektrum działalności w naszej Izbie. To podpisanie 19 kwietnia br. porozumienia pomiędzy ŚIL a Miastem Rybnik, dzięki któremu powstanie Muzeum Historii Medycyny i Farmacji! Dla mnie, jako inicjatora tego projektu, będzie to nie tylko zwieńczenie kilku lat starań, ale przede wszystkim dalszy krok w kierunku kultywowania pamięci o historii medycznego środowiska, dbałości o pamięć, tradycję i nasze lekarskie korzenie.

W numerze:

Z mojego punktu widzenia	1
Od redakcji	2
Działo się niemało	3-7
XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy	8-18
Apele i Stanowiska Zjazdowe	8-9
Nasz Samorząd	9-12
Sprawozdanie z działalności ORL za 2016 r.	13-15
Sprawozdanie z działalności OKW za 2016 r.	15
Sprawozdanie z działalności OKR za 2016 r.	16
Sprawozdanie z działalności OROZ za 2016 r.	17
Sprawozdanie z działalności OSL za 2016 r.	18
Z teki rzecznika	19
Prawo medyczne	20-21

Kursy i konferencje	21
Między pokoleniami	22
Z sukcesów śląskich lekarzy	22
Felieton. Mission Impossible 2017	23
Stomatologia	24
II Międzynarodowe Sympozjum Traumatologiczne	25
Codziennosc i wyzwania opieki paliatywnej	26
Lekarze biegli sądowi	27
Pro Medico Postscriptum.	28
Onkologia. Sesja naukowa	28
Podstawowe zasady bezpieczeństwa na urlopie	29-30
Literatura	30-31
Listy	32
Wspomnienia, nekrologi	33-35
Ogłoszenia	35-36

Śląska Izba Lekarska

**Biuro czynne jest
w poniedziałki, wtorki
i czwartki
od 8.00 do 16.00,
w środy od 8.00 do 17.00,
a w piątki
od 8.00 do 15.00**

- ▶ **32 60 44 200** – główny numer, informacja o numerach wewnętrznych ŚIL
- ▶ **32 60 44 257** – FAX
- ▶ **32 60 44 210** – Dział Rejestru Lekarzy
- ▶ **32 60 44 220** – Dział Prywatnych Praktyk
- ▶ **32 60 44 225** – Ośrodek Kształcenia Lekarzy
- ▶ **32 60 44 230** – Składki
- ▶ **32 60 44 235** – Dział Księgowy
- ▶ **32 60 44 237** – Główna Księgowa
- ▶ **32 60 44 240** – Biuro Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Katowicach
- ▶ **32 60 44 251** – Dyrektor Biura ŚIL
- ▶ **32 60 44 253** – Sekretariat ŚIL
- ▶ **32 60 44 254** – rezerwacja miejsc w Hotelu „Pro Medico” w Warszawie
- ▶ **32 60 44 262** – Redakcja pisma „Pro Medico”
biuletyn@izba-lekarska.org.pl
- ▶ **32 60 44 260** – Dział Informacyjno-prasowy
mediasil@izba-lekarska.org.pl
Rzecznik prasowy:
dip@izba-lekarska.org.pl
- ▶ **32 60 44 262** – Ogłoszenia i reklamy w „Pro Medico”
biuletyn@izba-lekarska.org.pl
- ▶ **32 60 44 265** – Zespół Radców Prawnych
- ▶ **32 60 44 270** – Sekretariat Komisji: Bioetycznej, Konkursowej i Etycznej
- ▶ **32 60 44 280** – Sekretariat Okręgowego Sądu Lekarskiego w Katowicach

Od redakcji

Szanowni Państwo!

Biorąc pod uwagę coraz większą aktywność sportową, artystyczną i kulturalną członków Śląskiej Izby Lekarskiej, ponawiamy prośbę o bieżące przekazywanie informacji o swoim uczestnictwie w imprezach kulturalnych, zawodach sportowych czy wydarzeniach o charakterze artystycznym, także na temat sukcesów zawodowych i pozamedycznych, którymi chcieliby Państwo podzielić się z Czytelnikami, zarówno wersji papierowej, jak i rozszerzonej, internetowej „Pro Medico Post Scriptum”.

Informacje prosimy przekazywać na adres e-mail: g.ogrodowska@izba-lekarska.org.pl lub biuletyn@izba-lekarska.org.pl

Dziękujemy za dotychczasową współpracę, za nadsyłane zdjęcia, listy, artykuły, maile i telefony do naszej redakcji.

Żywiśław Mendel,
redaktor naczelny „Pro Medico”;
Grażyna Ogrodowska,
zastępca redaktora naczelnego

Nie tylko medycyną...

Fot. Grażyna Ogrodowska

Koncert Muzyki Chóralnej na XVI Festiwalu Ave Maria w wykonaniu połączonych chórów dwóch izb lekarskich: śląskiej i opolskiej.

Od 25 do 28 maja br. trwa osiemnasta już edycja Festiwalu Ave Maria. Jak stało się to tradycją, w festiwalu bierze udział Chór CAMES Śląskiej Izby Lekarskiej, wraz z lekarzami – solistami. Ubiegłoroczny sukces połączonych chórów lekarskich ze śląskiej i opolskiej OIL pozwala oczekiwać i w tym roku wspaniałego koncertu muzyki chóralnej (kościół pw. św. Stanisława BM w Czeladzi, 28 maja, godz. 12.00, po Mszy św. w intencji lekarzy). Tym razem CAMES wystąpi z chórem Medicanto z Warszawskiej Izby Lekarskiej oraz Orkiestrą Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Ten numer pisma być może dotrze do niektórych Czytelników już po tym wydarzeniu, dlatego namawiamy do zaglądania na stronę internetową ŚIL, na której na bieżąco publikowane są takie m.in. ogłoszenia, zaproszenia i komunikaty. Można też zaprenumerować newsletter ŚIL i otrzymywać go bezpośrednio na swoją skrzynkę mailową.

Działo się niemało...

► ZABRZE, RYBNIK: W PODZIĘKOWANIU NASZYM MISTRZOM I NAUCZYCIEŁOM

Dwukrotnie, w Zabrzu i Rybniku, odbyły się spotkania organizowane wspólnie przez samorządy – lekarski i terytorialny. Były okazją do złożenia podziękowań zabrzańskim i rybnickim lekarzom i lekarzom dentystom, którzy w tym trudnym i odpowiedzialnym zawodzie przepracowali wiele lat, ciesząc się szacunkiem i uznaniem wśród chorych, jak i młodszych Koleżanek i Kolegów.

– „*Salus aegroti suprema lex esto*” – ten najważniejszy nakaz etyczny naszego zawodu najlepiej charakteryzuje sposób, w jaki lekarz wypełnia swoje powołanie – mówił podczas uroczystości prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**. – Wasze zaangażowanie, profesjonalizm i pełne oddanie ważnemu celowi, jakim jest dobro chorego, godne jest najwyższego uznania i może stanowić piękny przykład dla młodszych Koleżanek i Kolegów.

Wśród lekarzy i lekarzy dentystów, którzy otrzymali okolicznościowe listy gratulacyjne i drobne upominki od prezesa ORL J. Kozakiewicza i podziękowania od prezydenta Zabrze **Małgorzaty Mańki-Szulik**, w Filharmonii Zabrzańskiej **22 marca 2017 r.**, znaleźli się:

- dr **Irena Dawidowicz**
- prof. dr hab. n. med. **Antoni Dyduch**
- dr n. med. **Mieczysław Dziedzic**
- dr **Krzystian Frey**
- prof. dr hab. n. med. **Urszula Godula-Stuglik**
- dr n. med. **Lucyna Grodzicka-Zawisza**
- dr **Marek Hawranek**
- prof. dr hab. n. med. **Jerzy Kozielski**
- dr **Władysława Miśkiewicz**
- dr **Jerzy Pabis**
- prof. dr hab. n. med. **Krzystyna Pierzchała**
- dr **Adam Pietras**
- dr n. med. **Alicja Pigoń-Węgiel**
- prof. dr hab. n. med. **Lech Poloński**
- dr **Krzystyna Pradela-Czyżewska**
- dr **Barbara Rocznik**

Pamiątkowe wspólne zdjęcie z Rybnika...

- dr n. med. **Krzystyna Szprynger**
  - dr n. med. **Andrzej Tyczyński**
  - dr n. med. **Anna Wąsek**.
- Nieobecny, a wyróżnionym lekarzom:
- dr **Reginie Barczyk**
  - dr hab. n. med. **Andrzejowi Krzywickiemu**

- dr n. med. **Halinie Książek-Bąk**
  - dr n. med. **Marii Łukasik**
- listy gratulacyjne zostaną wręczone w innym terminie.

W dobry nastrój wprowadził uczestników koncert Kwartetu Smyczkowego GENTLE QUARET składającego się z muzyków Filharmonii Zabrzańskiej i Śląskiej. Spotkanie zakończyło się w miłej, wspomnieniowej i refleksyjnej atmosferze w kularach Filharmonii.

19 kwietnia br. w Państwowej Szkole Muzycznej im. Karola i Antoniego Szafranków w Rybniku prezes ORL J. Kozakiewicz i wiceprezydent Rybnika **Janusz Koper**, w podobny sposób jak na spotkaniu w Zabrzu, uhonorowali:

- dr. **Mieczysława Bijata**
  - dr **Stanisławę Bojczuk-Gemrot**
  - dr. **Józefa Drozda**
  - dr **Urszulę Grodoń**
  - dr **Halinę Jamicką**
  - dr n. med. **Astrid Koterwę**
  - dr **Łucję Krzyżoszczak-Mogilańską**
  - dr **Różę Kuźnik**
  - dr. **Józefa Leśniaka**
  - dr **Alicję Michalską-Skware**
  - dr **Krzystynę Muchę**
  - dr **Teresę Salamon**
  - dr **Krzystynę Skupień**
  - dr n. med. **Tadeusza Sobańskiego**
  - dr **Romualdę Stromczyńską**
  - dr. **Eugeniusza Szewczyka**
  - dr **Helenę Szygułę-Murzyn**
  - dr **Irenę Widzewicz-Michno**
  - dr. **Adolfa Zająca**
  - dr **Władysławę Zych-Sarzyńską**
  - dr **Krzystynę Paleczną-Matuszek**.
- Uroczystość uświetnił minikoncertem fortepianowym dr **Norbert Prudel**, członek Okręgowej Rady Lekarskiej. ●

...i z Zabrze.

► ZABRZE – NAJBARDZIEJ LEKARSKIE ZE ŚLĄSKICH MIAST!

Prezydium ORL podczas spotkania z władzami samorządowymi Zabrze.

22 marca br. w Zabrzu odbyło się wyjazdowe posiedzenie Prezydium ORL. Przedstawiciele samorządu lekarskiego, wraz z prezesem ORL **Jackiem Kozakiewiczem**, spotkali się z prezydentem Zabrze **Małgorzatą Mańką-Szulik**.

W spotkaniu udział wzięli m.in. członkowie Prezydium dr dr **Jan Cieśliński**, **Krystian Frey**, **Grzegorz Góral**, **Janusz Heyda**, **Danuta Korniak**, **Janusz Milejski**, **Andrzej Postek**, **Zygfryd Wawrzynek**, **Jerzy Pabis**, prof. **Krystyn Sosada** oraz **Renata Wrońska** (dyrektor Biura ŚIL) i **Czesława Winiecka** (naczelnik Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Zabrze).

Prezes ORL J. Kozakiewicz, parafrazuując słowa Charlesa de Gaulle podczas przemówienia w Zabrzu w dniu 10 września 1967 r. powiedział: „Niech żyje Zabrze – najbardziej śląskie z miast śląskich, a zatem najbardziej polskie z miast polskich!” Zauważył, że Zabrze, m.in. z powodów historycznego wkładu w rozwój śląskiej medycyny zasługuje też na tytuł „najbardziej lekarskiego ze śląskich miast”.

Prezydent M. Mańka-Szulik podziękowała lekarskiemu samorządowi za szereg cennych działań, które pokazują niemałe osiągnięcia lekarzy i lekarzy dentystów:

– *Śląska medycyna jest bardzo dobrze rozpoznawalna nie tylko w kraju, ale i w Europie, a sądzę, że i poza Europą – Państwa dokonania są znane i cenione* – powiedziała.

Naczelnik Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Cz. Winiecka zapoznała członków Prezydium ORL ze stanem ochrony zdrowia w mieście. Zabrze jest w województwie na trzecim miejscu, jeśli chodzi o wskaźnik łóżek na 10 tys. mieszkańców, a na jednego lekarza przypada 267 mieszkańców. Szpital miejski jest spółką gminy miejskiej Zabrze. Budynek jest stale modernizowany – miasto przeznaczyło na ten cel ponad 20 milionów przez ostatnie pięć – sześć lat. Kolejna inwestycja to Park Technologii Medycznych otwarty w 2015 r. W Zabrzu – Rokitnicy znajduje się też Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. W sumie nakłady na modernizację obiektów i placówek medycznych to ponad 242 miliony w ostatnich latach. Zabrze, jako jedno z nielicznych miast w Polsce, podpisało porozumienie z firmą Comarch dotyczące wykorzystania nowych technik telemedycznych i technologicznych. ●

► WSPÓŁPRACA SAMORZĄDÓW

28 marca 2017 r. w siedzibie Śląskiej Izby Lekarskiej odbyło się czwarte spotkanie Śląskiego Forum Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego.

Głównym punktem posiedzenia było podpisanie listu intencyjnego w sprawie poszerzania współpracy między samorządem terytorialnym a samorządem zawodowym.

Współpraca odnosi się do zakresów objętych sferą działań samorządu Województwa i Forum. Jej realizacja dotyczy wspólnych działań edukacyjnych i promocyjnych skierowanych do mieszkańców województwa śląskiego.

List intencyjny podpisany został przez marszałka województwa śląskiego **Wojciecha Saługę** i przewodniczącego Forum pierwszej prezydencji Śląskiego Forum Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego **Jacka Kozakiewicza** (prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach).

Jak podkreślił przewodniczący Forum: „samorząd terytorialny, jak i samorząd zawodowy, to jedno z największych osiągnięć ostatniego ćwierćwiecza, a zarazem fundamenty naszej demokracji. Dlatego też tak bardzo ważna jest symbioza między nimi”.

List intencyjny podpisany – przewodniczący SFSZP Jacek Kozakiewicz i Wojciech Saługa, marszałek województwa śląskiego.

Zdaniem marszałka województwa śląskiego, „polem do popisu dla naszej współpracy jest chociażby polityka senioralna, działania antysmogowe czy wreszcie dyskusja wokół tworzącej się sieci szpitali”.

Idea nawiązania współpracy pomiędzy samorządami powstała podczas spotkania 29 grudnia 2016 r., przewodniczącego Forum prezesa ORL J. Kozakiewicza, dziekana Okręgowej Izby Adwokackiej **R. Kusza** i dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych **R. Ostrowskiego** z marszałkiem województwa śląskiego Wojciechem Saługą.

W drugiej części spotkania przedstawiciele poszczególnych samorządów wchodzących w skład Forum dyskutowali o doskonaleniu zawodowym. Mając świadomość znaczenia kształcenia zawodowego dla prawidłowego wykonywania odpowiedzialnych zawodów zaufania publicznego, wszystkim samorządom przyświeca wspólny cel – stałe podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych. ●

► MUZEUM HISTORII MEDYCyny I FARMACJI POWSTANIE W RYBNIKU!

19 kwietnia br. w Rybniku odbyło się kolejne wyjazdowe posiedzenie Prezydium ORL. Przedstawiciele samorządu lekarskiego wraz z prezesem ORL **Jackiem Kozakiewiczem**, spotkali się z prezydentem Rybnika **Piotrem Kuczerą**.

W spotkaniu udział wzięli m.in.: członkowie Prezydium: dr dr **Jan Cieśliński**, **Krystian Frey**, **Grzegorz Góral**, **Danuta Korniak**, prof. **Krystyn Sosada** oraz dr **Bogdan Kłoch** (dyrektor Muzeum Rybnickiego), **Renata Wrońska** (dyrektor Biura ŚIL), dr dr **Urszula Zimoń**, **Ewa Paszek** z delegatury rybnickiej, a także przedstawiciele niektórych placówek medycznych.

Powodem do spotkania w Rybniku było podpisanie porozumienia o współpracy dotyczącego utworzenia Muzeum Historii Medycyny i Farmacji, pomiędzy Śląską Izbą Lekarską w Katowicach a Miastem Rybnik.

Muzeum powstanie w specjalnie zaadoptowanych pomieszczeniach pod ekspozycję, ulokowanych w zabytkowym kompleksie szpitalnym „Juliusz”, w budynku „Rafał”, o powierzchni użytkowej 1800 m². Przy organizacji ekspozycji ma zostać wykorzystany ►►

Fot.: Katarzyna Fulbiszewska

Fot.: Katarzyna Fulbiszewska

Fot.: Katarzyna Fulbiszewska

ŚIL i Miasto Rybnik – wspólnie doprowadzimy do otwarcia Muzeum w 2019 r.

dorobek naukowy i archiwalny ŚIL. Będzie to pierwsze w Polsce muzeum medycyny i farmacji. Otwarcie planowane jest na lata 2019-2020. Porozumienie podpisano w obecności wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego **Grzegorza Wolnika** i reprezentującego marszałka województwa śląskiego – dyrektora Wydziału Kultury Urzędu Marszałkowskiego **Przemysław Smyczka**.

► SPOTKANIA Z DYREKTOREM ŚOW NFZ

29 marca br. odbyło się w Śląskiej Izbie Lekarskiej spotkanie lekarzy i lekarzy dentystów z dyrektorem Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia **Jerzym Szafranowiczem**.

W comiesięcznym spotkaniu, którego gospodarzem był prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**, udział wzięli m.in. członkowie Prezydium ORL: **Rafał Kielkowski**, **Jerzy Rdes**, **Danuta Korniak**, **Krystyn Sosada**, **Janusz Heyda**, **Janusz Milejski**, a także przedstawiciele OIL w Częstochowie: wiceprezes **Urszula Kołodzińska**, członek ORL **Grażyna Adamkiewicz**, członek Komisji Stomatologicznej **Piotr Janik**. OIL w Bielsku-Białej reprezentowali: wiceprezes **Beata Jarczewska-Głońska**, wiceprezes **Maciej Skwarna** i członek ORL **Teresa Pardela-Gilowska**.

Oprócz członków Prezydium, ŚIL reprezentowali: przewodniczący komisji ds. kontaktów z NFZ **Leszek Jagodziński**, członek Komisji Stomatologicznej **Aleksandra Sommerlik-Biernat**, zastępca OROZ, członek Komisji Stomatologicznej **Alina Stępnik-Mardzyńska** i członek Komisji Stomatologicznej oraz Komisji ds. kontaktów z NFZ **Piotr Ziętek**.

Dyrektor ŚOW NFZ odpowiadał na pytania przygotowane przez lekarzy i lekarzy dentystów, które dotyczyły przede wszystkim ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), umów POZ po 30 czerwca br. i ich pilotażu oraz ustawy o sieci szpitali i przyszłości konkursów na świadczenia stomatologiczne.

Dyrektor NFZ potwierdził, że podstawowy system zabezpieczenia szpitalnego, czyli tak zwana sieć szpitali, wchodzi w życie zgodnie z planem, a więc od 1 października br. Ostateczna lista szpitali znajdujących się w sieci będzie znana z końcem czerwca br.

Dyrektor J. Szafranowicz zwrócił uwagę na dostępność opieki stomatologicznej w regionie oraz podał terminy rozpoczęcia konkursów we wszystkich zakresach na pierwszym roku. Dyrektor zaznaczył, iż przedstawione terminy mogą ulec zmianie.

Podkreślił także, iż wszystkie umowy AOS, w związku z wejściem w życie ustawy o sieci szpitali, są prolongowane do 30 czerwca 2018 r., a konkurs na AOS zostanie ogłoszony prawdopodobnie na początku listopada br.

W kolejnym comiesięcznym spotkaniu – 24 kwietnia br. – udział wzięli: prezes ORL J. Kozakiewicz, dr dr Jerzy Rdes, Leszek Jagodziński, Janusz Milejski, Piotr Ziętek oraz przedstawiciele OIL w Częstochowie: dr dr Urszula Kołodzińska i Piotr Janik i OIL w Bielsku-Białej dr Maciej Skwarna.

Dyrektor J. Szafranowicz odpowiadał na pytania m.in. dotyczące orientacyjnych terminów kontraktowania AOS (orientacyjny termin to 15 października 2017 r.) oraz rozliczenia świadczeń

ponadlimitowych, które powstaną do 30 czerwca br. w związku z aneksowaniem AOS od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.

Dyrektor J. Szafranowicz poinformował, że przesunięty został termin składania ofert w postępowaniu konkursowym w rodzaju leczenie stomatologiczne w zakresie świadczeń ogólnostomatologicznych do dnia 4 maja 2017 r.

► POROZUMIENIE Z UNIWERSYTETEM ŚLĄSKIM W KATOWICACH

Fot.: Katarzyna Fulbiszewska

W trakcie podpisywania Porozumienia o współpracy ŚIL – UŚ.

12 kwietnia 2017 r. zostało podpisane kolejne porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Śląskim w Katowicach reprezentowanym przez JM Rektora prof. dr. hab. **Andrzeja Kowalczyka** i Śląską Izbą Lekarską w Katowicach, reprezentowaną przez prezesa ORL **Jacka Kozakiewicza**.

Tym razem celem obecnego porozumienia jest nawiązanie współpracy w zakresie:

- organizacji przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-naukowym (konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia),
- podejmowania działań o charakterze badawczym,
- kierowania na bezpłatne praktyki do Izby w organach prowadzących postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zgodnie z obowiązującymi w Uniwersytecie Śląskim zasadami odbywania praktyk.

Opiekunem merytorycznym i koordynatorem kierunków rozwoju oraz przebiegu współpracy ze strony Uniwersytetu jest dr **Agnieszka Bielska-Brodziak**, a ze strony Izby – Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej dr **Tadeusz Urban**.

Podpisanie porozumienia jest zwieńczeniem wieloletnich rozmów i negocjacji Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej dr. Tadeusza Urbana oraz przewodniczącego Okręgowego Sądu Lekarskiego dr. **Adama Dyrdy** z kierownikiem Katedry Teorii i Filozofii Prawa prof. **Zygmunt Toborem** wraz ze współpracownikami.

Warto przypomnieć, że w 2011 roku zawarto umowę trójstronną pomiędzy Uniwersytetem Śląskim i Śląskim Uniwersytetem Medycznym a ŚIL w sprawie określenia zasad prowadzenia międzyuczelnianych studiów podyplomowych „Prawo w ochronie zdrowia”. Przez sześć lat akademickich z oferty skorzystało 425 słuchaczy.

► KONFERENCJA „CODZIENNOŚĆ I WYZWANIA SPECJALISTYCZNEJ OPIEKI PALIATYWNEJ”

6 kwietnia 2017 r. w Rybniku odbyła się konferencja „Codzienność i wyzwania specjalistycznej opieki paliatywnej”, którą zorganizowała rybnicka fundacja „Puls-Med Blisko Ciebie”. W konferencji udział wzięło około 100 osób chętnych do wysłuchania zapowiedzianych prelegentów. Zainteresowanie konferencją było tak duże, że zorganizowano również transmisję on-line. ŚIL – patrona honorowego – reprezentowała dr **Urszula Zimoń**.

Więcej na str. 26. ●

► ROK 2017 – ROKIEM DOKTORA WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO

W dniach 6-8 kwietnia br. w Częstochowie, odbyły się obchody stulecia śmierci dr. Władysława Biegańskiego. Śląska Izba Lekarska była współorganizatorem tego wydarzenia, udzielając także wsparcia finansowego.

W inauguracji obchodów, które odbyły się w Filharmonii Częstochowskiej wzięli udział: prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**, przewodniczący Komisji Historycznej ŚIL dr **Stanisław Mysiak** oraz prof. **Grzegorz Opala**.

Podczas spotkania wręczone zostały nagrody Prezydenta Częstochowy im. dr. W. Biegańskiego w dziedzinie ochrony zdrowia. Nagrody przyznawane są za wybitną i znaczącą działalność w ochronie zdrowia i szczególnie charakter pracy na rzecz pacjenta.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania dwujęzycznego, polsko-angielskiego albumu „Światło w medycynie”, ze zdjęciami dr. **Łukasza Kulaka**, którym towarzyszą myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej doktora Biegańskiego.

Wykład inauguracyjny Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Pierwiastki etyczne w przyszłości Hippokratesa” wygłosił prof. **Jerzy Woy-Wojciechowski**.

Inaugurację zakończył uroczysty koncert „Świat walca” z udziałem Orkiestry Filharmonii Częstochowskiej pod batutą **Adama Klocka i Katarzyny Dondalskiej** (sopran koloraturowy).

Spotkanie w Filharmonii poprzedziło uroczyste złożenie wieńców przy odnowionym, zabytkowym grobie dr. W. Biegańskiego na Cmentarzu Kule w Częstochowie.

W obchodach roku dr. Biegańskiego uczestniczyły delegacje polskich organizacji lekarskich z Mołdawii, Gruzji, Ukrainy, Białorusi, Litwy i Niemiec. W imieniu ŚIL drobne pamiątkowe upominki przekazał gościom z ww. krajów dr S. Mysiak. ●

► 22. MIĘDZYNARODOWY KONGRES OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

Kongres OSOZ jest miejscem, gdzie spotykają się przedstawiciele środowiska medycznego, farmaceutycznego oraz organizacji rynku ochrony zdrowia. To jedno z najważniejszych w Europie Środkowo-Wschodniej wydarzeń poświęconych innowacjom w ochronie zdrowia. W tegorocznej edycji, która odbyła się w dniach 4-5 kwietnia 2017 roku w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach, wzięło udział ponad 1200 gości oraz ponad 70 prelegentów z Polski i zagranicy.

Podczas debat z udziałem ekspertów poruszone zostały m.in. tematy: elektroniczna dokumentacja medyczna 2018, kompetencje menedżerów i kadr medycznych w dobie cyfryzacji, koordynowana opieka zdrowotna, dyrektywa fałszywkowa i wyzwania

dla rynku, opieka farmaceutyczna w Polsce i Europie oraz farmacja szpitalna.

Do grona ekspertów w debacie „Produkty lecznicze a suplementy diety w leczeniu i profilaktyce” zaproszono prezesa ORL **Jacka Kozakiewicza**. W prezentacji pt. „Szanowny Pacjencie – suplement diety to nie lek! Dekalog racjonalnego wyboru suplementów”, zwrócił on uwagę zebranych na fakt, iż Polacy w kupowaniu i spożywaniu suplementów są rekordzistami. W aptekach i supermarketach można znaleźć antidotum na wszystko. Od bezsenności po zespół niespokojnych nóg.

Według danych NIK, rynek suplementów diety rozwija się w Polsce bardzo dynamicznie. W 2015 r. Polacy wydali na suplementy diety 3,5 mld zł, kupując blisko 190 mln opakowań. Statystyczny Polak nabył sześć opakowań suplementów diety, wydając na nie ok. 100 zł. W rejestrze Głównego Inspektoratu Sanitarnego od 2007 r. wpisano łącznie blisko 30 tys. produktów zgłoszonych jako suplementy diety. Suplementy nie leczą ani nie zapobiegają chorobom.

Pozostali eksperci próbowali odpowiedzieć na pytanie: jaką rolę na polskim rynku farmaceutycznym odgrywają suplementy diety, jak wpływają na zdrowie pacjenta oraz jakie są aspekty prawne oraz bezpieczeństwa stosowania poszczególnych grup produktowych.

Oprócz debat, wykładów, warsztatów i sesji partnerów zagranicznych, zorganizowana była tzw. Strefa Innowacji, czyli wystawa kreatywnych rozwiązań w ochronie zdrowia. Wieczorem, na zakończenie pierwszego dnia obrad, odbyła się Gala Liderów Ochrony Zdrowia. W uroczystości wręczenia nagród laureatom prestiżowego konkursu Liderów Ochrony Zdrowia wzięł udział J. Kozakiewicz. Galę zakończył koncert Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. ●

► WSPÓŁPRACA SAMORZĄDÓW – MŁODZI W ARCHITEKTURZE

„Młodzi w architekturze – od edukacji do prawa wykonywania zawodu architekta” to temat XIII Międzynarodowej Konferencji Izby Architektów Krajów Europy Środkowej i Wschodniej – spotkanie robocze Grupy V4, która odbyła się w Katowicach w dniach **21-22 kwietnia 2017 r.**

W ramach współpracy pomiędzy samorządami skupionymi w Śląskim Forum Zawodów Zaufania Publicznego, ŚIL została zaproszona do udziału w konferencji.

– *Torować drogę dla najlepszych, wspierać najmłodszych i nie zapominać o naszych Mistrzach i Nauczycielach* – mówił podczas otwarcia przewodniczący ŚFZZP, prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**. – *Myślę, że dzisiejsza konferencja doskonale wpisuje się w to motto, żeby wspomagać młodych, pozwalać im bezpiecznie nabywać najważniejsze doświadczenia zawodowe, ale jednocześnie wykorzystywać relację Mistrz – Uczeń.*

J. Kozakiewicz wzięł również udział w panelu dyskusyjnym dotyczącym procedur weryfikacji praktyk zawodowych, egzaminów i nadania uprawnień do wykonywania zawodu. W swojej prezentacji „*Staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentyistów*” poruszył tematy związane z podstawami prawnymi obowiązującymi w Izbach, zasadami odbywania stażu, procedurami oraz zadaniami, jakie spoczywają na marszałku i wojewodzie.

– *Staż podyplomowy jest tą formą kształcenia, która w sposób najlepszy i sprawdzony przez wiele lat w Polsce prowadzi do nabywania przez lekarza i lekarza dentyistę uprawnień do samodzielnego wykonywania zawodu* – powiedział J. Kozakiewicz. – *Nasz samorząd, w tym najmłodszy jego członkowie, uważa, że staż podyplomowy stanowi niezbędne uzupełnienie wiedzy, a zwłaszcza umiejętności praktycznych uzyskanych w trakcie studiów.* ●

►►► KOLEJNE CENNE ARCHIWALIA W ODH ŚIL

Ośrodek Dokumentacji Historycznej Śląskiej Izby Lekarskiej.

Zbieramy archiwalia!

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lekarskiego związane z koniecznością gromadzenia i przechowywania materiałów historycznych, dokumentujących dzieje medycyny na Śląsku oraz w Zagłębiu, Ośrodek Dokumentacji Historycznej Śląskiej Izby Lekarskiej rozpoczął gromadzenie takich materiałów jak:

- dokumenty piśmienne
- relacje audiowizualne i audialne
- wycinki prasowe
- kroniki oraz dane biograficzne osób zasłużonych
- zdjęcia

Jeśli jesteście Państwo w posiadaniu cennych dokumentów o walorach historycznych i chcielibyście je przekazać do zasobów Ośrodka Dokumentacji Historycznej ŚIL, prosimy o kontakt telefoniczny: 32/604-42-61 lub mailowy: a.wisniowska@izba-lekarska.org.pl

Prosimy, przekazać tę informację Koleżankom i Kolegom!

Z końcem marca odbyło się drugie posiedzenie Rady Programowej ODH ŚIL, której gościem była dr **Aleksandra Różycka**, córka lekarza dentysty, działacza samorządowego – **Antoniego Różyckiego**. W czasie spotkania pani doktor przekazała do archiwum ODH ŚIL wiele cennych pamiątek po dawnej działalności niezującego już ojca. Wśród świetnie zachowanych archiwaliów znalazły się podręczniki z lat trzydziestych ubiegłego stulecia, odpisy dyplomu, korespondencja, legitymacje z czasów okupacji i wiele dokumentów obrazujących środowisko wykonywania zawodu lekarza dentysty w okresie wojennym, okupacji i w latach PRL-u. Dary zasyliły powiększające się wciąż archiwum ośrodka. ●

► 45-LECIE WYDZIAŁU FARMACJI

Fot. Archiwum Wydziału Farmacji

Na pierwszym planie: dziekan Wydziału prof. Krystyna Olczyk.

21 kwietnia br. Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, obchodził jubileusz 45-lecia swojego istnienia. Jubilat jest uznanym akademickim ośrodkiem, który wykształcił ogromną liczbę absolwentów. Zapewnił wysoko wykwalifikowanych specjalistów aptekom, przemysłowi farmaceutycznemu, laboratoriom diagnostycznym i placówkom naukowym w całym kraju.

W części oficjalnej wzięł udział prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**, który przekazał gratulacje i podziękowania wszystkim, którzy tworzyli bogatą historię Wydziału. Szczególne podziękowania prezes skierował do dziekana Wydziału prof. **Krystyny Olczyk** za wieloletnią, pełną życzliwości współpracę na rzecz kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów.

Uświetnieniem obchodów 45-Lecia Wydziału była Konferencja Naukowo-Szkoleniowa, nosząca tytuł „Postępy w diagnostyce laboratoryjnej i farmakoterapii”. Gościem specjalnym jubileuszu był prof. **Robert A. Schwarz**. ●

Oprac.: Katarzyna B. Fulbiszewska

Komunikaty

Komisja ds. Emerytów i Rencistów Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach

PRZYPOMINA

Prowadzone są zapisy na czterodniowe wyjazdy integracyjne

- do Wrocławia – termin wyjazdu 25-28 czerwca br.
- do Warszawy – termin wyjazdu 14-17 września br.

Zapisy przyjmuje pani Bogusława Blecharz; tel. 32 60 44 262, do 29 maja br.

Wyjazd w Bieszczady odbędzie się terminie 16-23 września br. (zapisy zakończyły się).

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej ŚIL w zakładce Komisji ds. Emerytów i Rencistów pod adresem: http://www.izba-lekarska.org.pl/46-komisja_ds_emerytow_i_rencistow

Kwalifikacje do poszczególnych wyjazdów integracyjnych zostaną dokonane na podstawie zapisów Uchwały Nr 329/2016 Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach z dnia 21 grudnia 2016 r. dot.: zasad rekrutacji i uczestnictwa w wyjazdach integracyjnych organizowanych przez Komisję ds. Emerytów i Rencistów ORL.

Wpłaty za udział w wyjazdach należy dokonywać po otrzymaniu informacji o kwalifikacji do danego wyjazdu, na rachunek bankowy o nr 43 1020 2313 0000 3102 0020 0246

dr Irena Utrata
Przewodnicząca Komisji ds. Emerytów i Rencistów
ORL w Katowicach

Śląska Akademia Medyczna

Absolwenci 1967

W związku z odnową dyplomu po 50 latach, prosimy absolwentów Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologii o zarejestrowanie się w Dziekanacie Wydziału Zabrzeńskiego u pani Julity Prabuckiej, do 30 czerwca 2017 roku.

Adres Dziekanatu: 41-800 Zabrze. Plac Traugutta 2, tel. 32 370 52 66; e-mail: kkpzabrze@sum.edu.pl Uroczystość odbędzie się w dniu inauguracji roku akademickiego 2017/2018

Po części oficjalnej wspólny obiad w cenie 100 zł

(płatne w dniu uroczystości)

O dokładnym terminie i programie powiadomimy każdego zarejestrowanego.

Maria Gajeczka-Bożek
Prezes
Stowarzyszenia Wychowanków SUM

APEL NR 1

**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
do Ministra Zdrowia w sprawie
zwiększenia liczby miejsc rezydenckich**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach, w związku z małą liczbą przyznanych miejsc rezydenckich m.in. w sesji wiosennej 2017 roku w województwie śląskim, zwraca się do Ministra Zdrowia o ich zwiększenie zgodnie ze zgłoszonymi przez Wojewodę Śląskiego potrzebami niezbędnymi dla zapewnienia właściwej ochrony zdrowia mieszkańców.

Podjęcie powyższych działań umożliwi większej liczbie lekarzy i lekarzy dentyków zdobycie specjalizacji, czyli jednej z podstawowych form doskonalenia zawodowego. Przyznanie większej liczby miejsc specjalizacyjnych w trybie rezydenckim pozwoli także na wypełnienie luki pokoleniowej obecnej w określonych dziedzinach medycyny.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

APEL NR 2

**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
do Ministra Zdrowia
w sprawie
elektronicznej dokumentacji
medycznej**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach apeluje do Ministra Zdrowia o nieodpłatne opracowanie, udostępnienie i aktualizowanie podmiotom zobowiązanym do prowadzenia elektronicznej dokumentacji medycznej, jednolitego oprogramowania służącego temu celowi, spełniającego wymagania określone w przepisach prawa. Udostępnienie oprogramowania powinno nastąpić z odpowiednio wczesnym, co najmniej kilkumiesięcznym, wyprzedzeniem przed wprowadzeniem obowiązku jego stosowania.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

APEL NR 3

**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
do Okręgowej Rady Lekarskiej
w Katowicach
w sprawie wsparcia
praktyk lekarskich**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach apeluje do Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach o opracowanie zasad wsparcia praktyk lekarskich, na które nakłada się nowe obowiązki administracyjne niezwiązane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

APEL NR 4

**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
do Naczelnej Rady Lekarskiej
o podjęciu działań zmierzających
do zmiany przepisów w sprawie
obowiązku wyposażenia gabinetów
stomatologicznych
w separatory amalgamatu**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach, w związku z projektem zmian w obowiązujących przepisach dotyczących obowiązkowego wyposażenia gabinetów stomatologicznych w separatory amalgamatu, zwraca się do NRL o podjęcie działań zmierzających do tego, by zapis ten nie został wprowadzony w proponowanym zakresie.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

STANOWISKO NR 1**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
w sprawie „sieci szpitali”**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach wyraża głębokie zaniepokojenie nowelizacją ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wprowadzającą „sieć szpitali”. Przyjęta ustawa wprowadza radykalne zmiany w zakresie organizacji zarówno opieki szpitalnej, jak i poradni specjalistycznych oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Proponowane rozwiązania mogą mieć również wpływ na zmianę zasad finansowania udzielanych świadczeń. Powyższe działania mogą doprowadzić do chaosu w opiece nad pacjentem oraz faktycznie zmniejszyć dostępność do udzielanych świadczeń.

Zjazd negatywnie ocenia pominięcie w nowelizacji kryteriów jakości, efektywności oraz przeprowadzenia badania pilotażowego. Pominięcie ww. kryteriów w sposób istotny wpłynie na jakość udzielanych świadczeń.

Zjazd stoi również na stanowisku, że wprowadzone zmiany w ww. ustawie nie mogą zachwiać równości prywatnych podmiotów leczniczych w ubieganiu się o publiczne środki przeznaczone na finansowanie opieki zdrowotnej z zachowaniem równowagi w wypełnianiu przez wszystkie podmioty takich samych obowiązków.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

STANOWISKO NR 2**XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy w Katowicach
z dnia 8 kwietnia 2017 r.
w sprawie poparcia
obywatelskiego projektu
ustawy o warunkach
zatrudnienia
w ochronie zdrowia**

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy w Katowicach popiera obywatelski projekt ustawy o warunkach zatrudnienia w ochronie zdrowia przygotowany przez Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy poprzez aktywny i zorganizowany udział w akcji zbierania pod nim podpisów.

Sekretarz
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Gabriela Muś

Przewodniczący
XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy
Rafał Kielkowski

Nasz samorząd

– Wiosna kojarzy się z nadziejami i trudno jest w wiosenny dzień nie mówić o nadziejach, ale te nadzieje rozpatrujemy na tle zagrożeń współczesnej medycyny. Polscy lekarze wielokrotnie pokazywali, że są w stanie wiele pokonać, choć te zagrożenia dotyczą innych spraw, niż te, z którymi mierzyli się nasi Mistrzowie i Nauczyciele. Te zagrożenia wynikają dziś m.in. z przerosu biurokracji, z papierowego potopu, który oddziela lekarzy od pacjentów. Choć ta zwykła rzeczywistość lekarska nie jest tak łatwa, to jestem pewien, że jak zwykle sprostamy temu zadaniu – tymi słowami powitał delegatów i gości zaproszonych na XXXVII Zjazd Lekarzy, prezes ORL **Jacek Kozakiewicz**.

Zaproszenie na Zjazd przyjęli: Archidiecezalny Duszpasterz Służby Zdrowia ks. **Łukasz Stawarz**, Biskup Diecezjalny Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego ks. **Marian Niemiec**, przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Sejmiku Województwa Śląskiego **Halina Bieda**, zastępca prezydenta Sosnowca **Krzysztof Haładus**, naczelnik Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej UM w Zabrze

Prezes ORL podczas zjazdowej prezentacji.

Czesława Winecka, prezes Naczelnej Izby Lekarskiej **Maciej Hamankiewicz**, przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych **Anna Janik**, prezes Śląskiej Izby Aptekarskiej **Piotr Brukiewicz**,

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Rady Adwokackiej **Marcin Nowak**, przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa **Franciszek Buszka**, wiceprezes Śląskiej Izby Lekarsko-Wetery-

Delegaci i goście.

Poczet sztandarowy ŚIL.

naryjnej **Ireneusz Gawald**, członek Zarządu Głównego PTL **Małgorzata Dosiak**, prezes o/Śląskiego Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich **Elżbieta Kortyczko**, przewodniczący Zarządu Regionu Śląskiego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy **Maciej Niwiński**, prezes o/Śląskiego STOMOZ **Lidia Kwiecińska-Bożek**, przewodniczący Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia Województwa Śląskiego Porozumienia Zielonogórskiego **Mariusz Wójtowicz** oraz przedstawiciele Towarzystw Naukowych

o/Śląskie: przewodnicząca PT Okulistycznego **Katarzyna Michalska-Malecka**, przewodniczący PT Medycyny Sądowej i Kryminologii **Christian Jabłoński**, przewodniczący PT Psychiatrycznego **Krzysztof Krysta**, przewodniczący PT Medycyny Pracy **Ryszard Szozda** i przewodniczący PT Ginekologicznego prof. **Andrzej Witek**.

W pierwszej części spotkania uchwalono regulamin i przyjęto porządek obrad. Decyzją delegatów przewodniczącym

Zjazdu został dr **Rafał Kielkowski**. W skład Prezydium weszli: dr **Gabrieła Muś** (sekretarz) oraz dr **Jan Cieśliski** i dr **Wojciech Drozd**.

Delegaci wybrali również Komisje Zjazdowe: mandatową, regulaminową oraz wniosków i uchwał.

Po krótkiej przerwie miało miejsce wystąpienie prezesa ORL Jacka Kozakiewicza. W swoim wystąpieniu zatytułowanym „Nasze nadzieje wobec zagrożeń dla wspól-

Wawrzyn Lekarski 2017

Najwyższe wyróżnienie ŚIL, Wawrzyn Lekarski, po raz pierwszy przyznano w 2007 r. na mocy uchwały Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach. Ideą, która przyświecała jego twórcom, było uhonorowanie osób, których działalność w różnych dziedzinach, nie tylko medycznych, kwalifikuje się do kategorii osiągnięć wybitnych.

LAUREATKI TEGO WYRÓŻNIENIA W 2017 R.:

Prof. dr hab. n. med. **Krystyna Karczewska** – absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej. Specjalista pediatrii i gastroenterologii. Wieloletni pracownik naukowy Katedry i Kliniki Pediatrii w Zabrze. Od 1990 r. kieruje pracami I Katedry Pediatrii oraz Kliniki Gastroenterologii, Alergologii i Zaburzeń Rozwojowych Wieków Dziecięcego. Przewodniczyła komitetom naukowym i organizacyjnym międzynarodowych sympozjów i konferencji naukowych. W pracy naukowo-badawczej koncentrowała się przede wszystkim na zagadnieniach cukrzycy dziecięcej, celiakii, wad wrodzonych i nieprawidłowości rozwoju somatycznego u dzieci, epidemiologii zakażeń bakteryjnych, lecze-

nia interferonem alfa przewlekłych zapaleń wątroby u dzieci. Wniosła ogromny wkład w rozwój gastroenterologii dziecięcej poprzez wieloletnie badania zaburzeń wchłaniania. Opracowała małoinwazyjny test diagnostyczny celiakii. Jest autorką lub współautorką 124 artykułów, 122 doniesień publikowanych zjazdowych, 15 rozdziałów wydawnictw zwartych oraz ogólnopolskiego podręcznika dla lekarzy rodzinnych.

Prof. dr hab. n. med. **Bogna Pogorzelska-Stronczak** – absolwentka Akademii Lekarskiej w Rokitnicy. Specjalista chirurgii szczękowej. Wieloletni kierownik I Katedry i Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej ŚIAM. Pełniła funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego w Zabrze ds. stomatologii oraz konsultanta regionalnego w zakresie chirurgii stomatologicznej i szczękowej. W pracy naukowej zajmowała się m.in. radiologią stomatologiczną. Zainicjowała wykorzystanie spiralnej tomografii komputerowej do badania przemieszczeń złamanych wyrostków kłykciowych żuchwy oraz endoskopii zatok szczękowych dla celów diagnostyczno-leczniczych. Prowadziła badania dotyczące rzadkich schorzeń tkanek jamy ustnej i okolicy szczękowej, zapalenia kości szczęk etc. Wiele czasu poświęciła tematyce leczenia złamań żuchwy oraz opracowaniu własnej metody osteosyntezy. Zaproponowała wiele nowatorskich technologii w zakresie traumatologii szczękowej, z wykorzystaniem biomateriałów węglowych. Wniosła ogromny wkład w rozwój chirurgii stomatologicznej dzieci oraz ortodoncji.

Oprac. G.O. i B.B.

Fot. Joanna Wójcik

Od lewej: P.T. Maciej Wawrzyczek, Andrzej Wcisło, Halina Bieda, Ryszard Szozda, Ewa Paszek, Jacek Kozakiewicz, Stefan Stencel, Jerzy Pabis, Żywisław Mendel. Złote Odznaki Honorowe Za zasługi dla Województwa Śląskiego.

czesnego lekarza”, prezes ORL odniósł się do najważniejszych problemów polskiej ochrony zdrowia i śląskiego środowiska lekarskiego:

– Świadomi swoich praw, niezbędnych do wykonywania szczególnego zawodu lekarza, domagamy się ich poszanowania. Dzisiaj jakże często się podkreśla, że nastąpił kres medycyny paternalistycznej, że trzeba medycyny partnerskiej i my rozumiemy te nowe uwarunkowania. Współczesność to przecież nowe wyzwania, ale medycyna partnerska to są prawa i zobowiązania po obu stronach – mówił prezes. – Słowo „obowiązek” nie zawsze pasuje do chorego człowieka, ale zasady racjonalnego wyboru i postępowania muszą być przestrzegane po obu stronach. Aby lekarze sprościli oczekiwaniom społecznym, kiedy wokół tak wiele presji, roszczeń i reklamowych iluzji, muszą zachować swoje prawa, m.in. prawa do bezpiecznych warunków pracy, godnego życia i autonomii wyboru opartego na swej wiedzy, doświadczeniu i sumieniu.

XXXVII Zjazd Lekarzy był również okazją do wręczenia odznaczeń państwowych i samorządowych oraz uhonorowania wyróżnieniami Izby naszych Mistrzów i Nauczycieli.

Odznaki honorowe Ministra Zdrowia „Za Zasługi dla Ochrony Zdrowia” otrzymały:

dr n. med. **Jadwiga Gorczyca-Tarnowska**
dr n. med. **Barbara Kuśnierz**
dr n. med. **Zofia Rusinowska**.

Złote Odznaki Honorowe Za Zasługi dla Województwa Śląskiego zasłużył dla naszego makroregionu lekarzom

Fot. Joanna Wójcik

Prof. Krystyna Karczevska odbiera Wawrzyn Lekarski. Od lewej: P.T. Rafał Kielkowski, Jacek Kozakiewicz, Laureatka, Krystian Frey.

Fot. Archiwum „Pro Medico”

Od lewej: P.T. Rafał Kielkowski, Zofia Rusinowska, Barbara Kuśnierz, Krystian Frey, Jadwiga Gorczyca-Tarnowska, Jacek Kozakiewicz. Odznaki Honorowe Ministra Zdrowia „Za zasługi dla ochrony zdrowia”.

Od lewej: P.T. Rafał Kielkowski, Mariusz Smolik, Jacek Kozakiewicz, Jan S. Kłopotowski, Krystian Frey. Medal Za Wybitne Osiągnięcia Pozamedyczne.

Fot. Archiwum „Pro Medico”

Od lewej: P.T. Rafał Kielkowski, Jacek Kozakiewicz, Agnieszka Gruca, Janusz Wołkowski, Krystian Frey. Odznaczenie Zasłużony dla Lekarzy „Pro Medico”.

Fot. Archiwum „Pro Medico”

Dorota Dzielak-Szczepan, kierownik i dyrygent Chóru „CAMES”. Medal Śląskiej Izby Lekarskiej.

Fot. Grażyna Ogródowska

i lekarzom dentystom, zaangażowanym w pracę na rzecz ochrony zdrowia, jego promocję, jak również tworzenie struktur współpracujących ze sobą samorządu terytorialnego oraz samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentyków, zrzeszonych w Śląskiej Izbie Lekarskiej, otrzymali:

dr **Żywiśław Mendel**
dr **Jerzy Pabis**
dr **Ewa Paszek**
dr **Stefan Stencel**
dr n. med. **Ryszard Szozda**
dr **Maciej Wawrzyczek**
dr **Andrzej Wcisło**.

Najwyższym wyróżnieniem przyznawanym przez Kapitułę Odznaczeń i Medali ŚIL za wybitne osiągnięcia – Wawrzynem Lekarskim – w tym roku wyróżniono prof. **Krystynę Karczewską** i prof. **Bognę Pogorzelską-Stronczak** (ze względu na nieobecność wyróżnienie zostanie wręczone w późniejszym terminie).

Odznaczenie „Zasłużony dla Lekarzy – Pro Medico” otrzymał: dr **Janusz Wołkowski** (złote).

Decyzją Kapituły Srebrnym Odznaczeniem „Zasłużony dla Lekarzy Pro Medico” pośmiertnie uhonorowany został wieloletni członek Okręgowego Sądu Lekarskiego w Katowicach – śp. dr **Andrzej Gruca**.

Medal Za Wybitne Osiągnięcia Pozamedyczne otrzymali:

dr n. med. **Jan Stanisław Kłopotowski**
dr **Mariusz Smolik**
dr **Krzysztof Góról** (ze względu na nieobecność wyróżnienie zostanie wręczone w późniejszym terminie).

Kapituła przyznała także „Medal Śląskiej Izby Lekarskiej” mgr **Dorocie Dzielak-Szczepan**, kierownikowi, a zarazem dyrygentowi chóru Śląskiej Izby Lekarskiej „CAMES” (medal zostanie wręczony w późniejszym terminie).

Podczas trzeciej części Zjazdu delegaci zapoznali się ze sprawozdaniami organów Izby, uchwaliли absolutorium Okręgowej Rady Lekarskiej i zatwierdzili budżet na 2017 r. Zostały również podjęte uchwały XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy. ●

Katarzyna B. Fulbiszevska

Sylwetki osób wyróżnionych na XXXVII Okręgowym Zjeździe Lekarzy przedstawimy szerzej w następnych edycjach pisma.

► Sprawozdanie z działalności Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach w 2016 roku

Okręgowa Rada Lekarska (ORL) w niezmiennym od poprzedniego roku składzie:

Antoni Baron	Żywiśław Mendel
Halina Borgiel-Marek	Janusz Michalak
Stanisław Boryśławski	Janusz Milejski
Zenon Cholewa	Stanisław Mysiak
Jan Cieśliski	Stanisław Ochudło
Eugeniusz Depta	Jacek Olender
Dariusz Dobosz	Jerzy Pabis
Tomasz Duda	Stefan Pojda
Wiesław Duda	Andrzej Postek
Mieczysław Dziedzic	Marek Potempa
Krystian Frey	Norbert Prudel
Grzegorz Góral	Zbigniew Puszczewicz
Maciej Hamankiewicz	Jerzy Rdes
Janusz Heyda	Iwona Rogala-Poborska
Leszek Jagodziński	Tomasz Romańczyk
Adam Jurczak	Marek Sereżyński
Rafał Kiełkowski	Aleksandra Sommerlik-Biernat
Zygmunt Kłosa	Krystyn Sosada
Stefan Kopocz	Zygmunt Szwed
Danuta Korniak	Zygfryd Wawrzynek
Jacek Kozakiewicz	Anna Wąsek
Andrzej Lekston	Urszula Zimoń
Jarosław Markowski	Katarzyna Ziora
Wojciech Marquardt	

w 2016 roku zebrała się 10 razy.

Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej (Prezydium) w tym samym jak w 2016 roku w składzie:

Jacek Kozakiewicz – prezes ORL	Halina Borgiel-Marek
Maciej Hamankiewicz – wiceprezes ORL	Jan Cieśliski
Rafał Kiełkowski – wiceprezes ORL	Grzegorz Góral
Jerzy Rdes – skarbnik ORL	Janusz Heyda
Krystian Frey – sekretarz ORL	Wojciech Marquardt
Danuta Korniak – zastępca sekretarza ORL	Janusz Milejski
	Andrzej Postek
	Krystyn Sosada

odbyło 41 posiedzeń. Frekwencja na tych posiedzeniach wynosiła odpowiednio dla ORL 81,9% i dla Prezydium 81,7%.

Pamięć o tych, którzy odeszli, to jedna z najbardziej ludzkich cech człowieka. Czynimy wiele, aby tę pamięć kultywować. Nie zapominamy też o miejscach wiecznego spoczynku tych, których znaleźliśmy, ceniliśmy, którzy zasłużyli się dla im współczesnych i potomnych, staramy się o nie dbać. Sfinansowaliśmy w całości lub w części odnowienie grobów polskich lekarzy znajdujące się także na nekropoliach poza granicami kraju. Zapewniamy w sie-

dzibie Izby stałą dostępność zniczy opatrzonej flagietką z napisem „Samorząd lekarski pamięta i wspomina”.

Umieszczono w holu Domu Lekarza tablicę pamiątkową poświęconą pamięci lekarzy kresowych, którzy stworzyli po II wojnie światowej podwaliny współczesnej medycyny na Śląsku i w Zagłębiu. Uzupełnieniem informacji o tych osobach jest zamontowany w pobliżu tablicy „infokiosk”.

Rok 2016 nie odbiegał pod względem ilości i wagi problemów od poprzedniego, a nowe, które się pojawiły, wymagały dla ich rozwiązania udoskonalenia stosowanych już, a często wprowadzenia nowych metod, zaangażowania dodatkowych sił i środków. Wszystkie działania miały na celu jak najlepszą realizację zadań, aby przyniosły środowisku lekarskiemu jak najwięcej korzyści.

Najważniejsze w życiu i pracy lekarzy, lekarzy dentystów są zasady zapisane w Kodeksie Etyki Lekarskiej (KEL). Mija ćwierć wieku od jego uchwalenia.

Spojrzeniu z różnych perspektyw na niektóre zapisy KEL był poświęcony zorganizowany przez Śląską Izbę Lekarską panel dyskusyjny, w którym udział wzięli przedstawiciele wielu środowisk, zawodów reprezentujący często zróżnicowane poglądy.

ORL w swoich działaniach kierowała się przede wszystkim dobrem lekarzy, lekarzy dentystów w najszerszym rozumianym pojęciu.

Dzięki staraniom wielu zainteresowanych stron, udało się zminimalizować niekorzystne skutki głośnej, głównie medialnie, sprawy konfliktu w Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku. Swoją rolę w zażegnaniu rozszerzenia się konfliktu miała ORL.

Pomoc udzielana była w różnych formach – prawnej, finansowej, dydaktycznej, organizacyjnej, usługowej, zdrowotnej i innych. Wynikała ona z ludzkiego współczucia, zrozumienia – empatii, chęci niesienia pomocy, niezależnie od przyczyn, które skutkowały potrzebą udzielenia pomocy.

W obecnych warunkach każda pomoc jest przydatna. Na warunki życia lekarzy, lekarzy dentystów i ich rodzin znaczący wpływ mają warunki materialne. Skutecznie kontynuowano i udoskonalano już istniejące formy pomocy, zorganizowano nowe.

W 2016 roku pomoc finansową przeznaczono między innymi:

- dla uczących się dzieci nieżyjących już członków ŚIL w łącznej wysokości 149.000,00 PLN,
- na udzielenie zapomóg losowych, w tym pośmiertnych na łączną kwotę 186.996,00 PLN,
- na zasiłki z tytułu narodzin dzieci w sumie 337.000,00 PLN,
- na nagrody za uzyskanie tytułu specjalisty łącznie 381.000,00 PLN,
- dla osób, które ukończyły 85. rok życia 84.000,00 PLN,
- na gratyfikacje dla osób, które najlepiej zdały egzamin z LEK-u lub LDEK-u,
- na stypendia dla podopiecznych Fundacji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia”,
- na dofinansowanie działalności organizacji prowadzących działalność charytatywną,
- na pomoc dla misji pomocowych.

Udzielono na wyjątkowo korzystnych warunkach pożyczek na łączną kwotę 4.423.000,00 PLN. Rozszerzono przywileje przysługujące posiadaczom Karty Dużej Rodziny Lekarskiej. Sponzorowano szereg przedsięwzięć naukowych, sfinansowano nagrody dla autorów najlepszych prac prezentowanych na konferencjach. Zdecydowano o bezpłatnym wynajmowaniu sal w Domu Lekarza na zebrania medycznych towarzystw naukowych. Praktycznie od 1 lipca 2016 r. rozpoczęto realizację programu „10+” (składki

wracają do lekarzy), pionierskiego w polskim samorządzie lekarskim przedsięwzięcia.

Objęto patronatem przedsięwzięcia m.in. naukowe, szkoleniowe. Zorganizowano XXXVI Okręgowy Zjazd Lekarzy (OZL) oraz podjęto uchwałę o zwołaniu XXXVII OZL w dniu 8 kwietnia 2017 roku. Znaczne siły, zarówno osobowe, jak i finansowe, zaangażowano w szkolenia lekarzy, lekarzy dentyków m.in. poprzez organizowanie i współorganizowanie szkoleń, konferencji, kursów i innych form kształcenia, w których członkowie ŚIL mogą uczestniczyć nieodpłatnie. Kontynuowana jest forma szkolenia podyplomowego – e-learning.

Opracowano kolejne wydanie informatora dla pacjentów, tym razem poświęconego higienie i zdrowiu jamy ustnej.

W coraz większym stopniu wykorzystywany jest, udostępniony na stronie internetowej Izby (24 godziny na dobę), serwis Prawo i Zdrowie, opracowany przez firmę Wydawnictwo Wolters Kluwer, zawierający akty prawne, komentarze, monografie. Pozwala on także na indywidualne zadawanie pytań i uzyskiwania na nie odpowiedzi.

Kontynuowane są działania mające na celu utworzenie Muzeum Historii Medycyny i Farmacji. Pozyskano nowych sprzymierzeńców dla projektu promowanego przez śląski samorząd lekarski. Widząc konieczność odnajdywania, kompletowania, archiwizowania wszelkich form dokumentujących historię medycyny głównie na Śląsku, utworzono Ośrodek Dokumentacji Historycznej Śląskiej Izby Lekarskiej (ODH) i powołano jego Radę Programową.

Reagowano na ważne medyczne i społeczne problemy. Przygotowano akcję prospołeczną pt. „Zdrowie jest najważniejsze”. Zorganizowano w jej ramach m.in. konferencje poświęcone suplementom diety, rozwiązywaniu ciąży cięciem cesarskim. Opracowano w ramach ww. akcji w dwóch wersjach plakat o zasadach udzielania pierwszej pomocy medycznej. Wersja dla dorosłych była upowszechniana we współpracy ze Śląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ w jednostkach ochrony zdrowia woj. śląskiego, a wersja dla młodzieży, dzięki współpracy z Kuratorium, została przekazana do szkół różnego szczebla.

Uwzględniając wykorzystywanie w coraz większym zakresie nowych technologii i związane z nimi pojawienie się nowych problemów czy wątpliwości, zorganizowano panel dyskusyjny na temat telemedycyny, który cieszył się dużym zainteresowaniem nie tylko środowiska lekarskiego.

Wiele uczyniono dla istotnej dla środowiska lekarskiego integracji. Organizowano m.in. spotkania wyjazdowe Prezydium, na których uhonorowano zasłużonych dla lokalnej ochrony zdrowia lekarzy, lekarzy dentyków. Organizowano spotkania, imprezy sportowe, kulturalne dla ogółu lekarzy. Wydano książki poświęcone zasłużonym lekarzom. Specjalną uroczystość zorganizowano z okazji nadania czytelnicy Oddziału Katowickiego Głównej Biblioteki Lekarskiej imienia dr. Adama Parlińskiego i promocji kolejnego, czwartego tomu Biblioteki Historycznej Śląskiej Izby Lekarskiej pt. „Krzysztof Brożek Bibliografia 1965-2015. 50 lat pracy lekarza i historii medycyny”. Wspólne spotkania Prezydium kilku bliskich terytorialnie i stale współpracujących ze sobą ORL stały się w życiu samorządu tradycją. Pamiętając o seniorach, organizowano dla nich m.in. wyjazdy integracyjne, zajęcia w ramach Lekarskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, cieszące się niesłabnącym zainteresowaniem.

Razem z Okręgową Izbą Lekarską w Krakowie opracowano i wydano Kartę Praw Lekarza. Będzie ona sukcesywnie aktualizowana.

Wspólnym głosem chcemy także mówić z innymi środowiskami. Także w tym celu z inicjatywy ŚIL, przy wydatnym wsparciu śląskiego samorządu adwokatów, a także radców prawnych, powołano Śląskie Forum Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego. Przewodniczenie Forum do końca 2017 r. powierzono prezesowi ORL.

Śląscy lekarze, lekarze dentyści indywidualnie, jak i w zespołach,

osiągnęli nie tylko w wymiarze krajowym, ale także światowym wiele sukcesów medycznych i w działalności pozamedycznej. Za szczególnie ważne osiągnięcia w czasie uroczystych spotkań przyznano ich autorom odznaczenia, medale, wyróżnienia ŚIL. Wyróżniono także osoby spoza naszego środowiska, które w szczególny sposób zasłużyły się dla ochrony zdrowia.

Wyróżniono także tych, którzy z najlepszymi wynikami zdali egzaminy z LEK-u i LDEK-u.

Nagrodzono wszystkich, którzy uzyskali tytuł specjalisty. Na spotkanie zaproszono też kierowników specjalizacji dziękując im za poświęcenie, zaangażowanie i trud włożony w proces szkolenia.

Szczególnie uroczyste wręczono Prawo Wykonywania Zawodu nowym adeptom sztuki lekarskiej witając ich w naszej „śląskiej rodzinie lekarskiej”.

Podłożenie zwiększonej ilości zadań do wykonania i rozszerzanie ich zakresu, konieczności poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa, wprowadzenia udogodnień dla korzystających z Domu Lekarza, a także poprawienia warunków pracy były powodem rozpoczęcia prac remontowo-modernizacyjnych w Domu Lekarza. Zmodernizowaniu poddane zostanie także otoczenie Domu Lekarza. Fundusze na prowadzoną działalność pochodzą głównie z opłacanych składek.

Bolesnym zjawiskiem jest ich nieopłacanie przez niektórych członków, mimo szerokiej akcji informacyjnej, łącznie z prowadzoną indywidualnie z nimi korespondencją, a także wprowadzenia wielu udogodnień i propozycji polubownego rozwiązania problemu. Po opublikowaniu przez Sąd Najwyższy (SN) postanowienia, w którym stwierdzono, że zawinione przez lekarza nieopłacenie składki jest przewinieniem zawodowym, ORL w uzgodnieniu z Okręgowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej (OROZ) oraz przewodniczącym Okręgowego Sądu Lekarskiego (OSL), podjęła uchwałę o postępowaniu wobec osób zalegających z opłacaniem składek, uwzględniającą ww. postanowienie SN.

Podobnie jak w latach poprzednich, mimo zaproponowania kwoty nierekompensującej w całości kosztów poniesionych na realizację zadań przejętych od administracji państwowej, związanych z realizacją zadań, o których mowa w ustawie o izbach lekarskich, po negocjacjach ŚIL zawarła umowę z Ministrem Zdrowia o przekazaniu ŚIL tych środków finansowych.

Inny wymiar ma obecnie współpraca i wzajemne kontakty z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Osiągnięcie wspólnych celów, mając równocześnie świadomość możliwości realizacji zadań przy współdziałaniu z obecnym kierownictwem ŚOW NFZ, wydaje się być mniej trudne. Ustalono, że cykliczne spotkania przedstawicieli samorządu lekarskiego i ŚOW NFZ w celu podejmowania prób rozwiązywania problemów mogą przynieść jedynie korzyści. Udział w spotkaniach biorą też przedstawiciele Beskidzkiej i Częstochowskiej Izby Lekarskiej. Tradycyjnie spotkania Prezydium ORL Izby Beskidzkiej, Częstochowskiej i Śląskiej odbywające się od lat cyklicznie, są okazją do wymiany poglądów, stwarzają możliwość przyjmowania wspólnych stanowisk.

Dynamicznie zmieniający się rynek usług, podjęte wcześniej przez ORL decyzje ograniczające Spółce z o.o. „Dom Lekarza” możliwości prowadzenia przynoszącej zysk działalności, potrzeba dokonania zmian w sposobach realizacji zadań, także w związku ze zmieniającymi się przepisami, konieczność reorganizacji biura Izby, wymusiły zmianę w relacjach między ŚIL a Spółką. Po dyskusjach, przeprowadzeniu symulacji kosztów, analizach wariantów możliwych rozwiązań, podjęto decyzję o zawieszeniu funkcjonowania Spółki DL wraz z koniecznymi do spełnienia przy przyjęciu takiego sposobu rozwiązania warunkami.

►►► Zgodnie z kalendarzem, rozpoczęto przygotowania do wyborów do samorządu lekarskiego VIII kadencji w 2018 roku.

W okresie sprawozdawczym ORL podjęła 63 uchwały, w tym:

- 9 uchwał w sprawach finansowych,
- 1 uchwałę w sprawie zwołania Okręgowego Zjazdu Lekarzy,
- 1 uchwałę w sprawie zmiany uchwały w sprawie zobowiązania lekarza do odbycia przeszkolenia w związku z przerwą w wykonywaniu zawodu,
- 1 uchwałę w sprawie zobowiązania lekarza do odbycia przeszkolenia w związku z przerwą w wykonywaniu zawodu,
- 1 uchwałę w sprawie stwierdzenia odbycia przeszkolenia w związku z ponad 5-letnią przerwą w wykonywaniu zawodu,
- 7 uchwał w sprawie powołania specjalnych komisji stwierdzających zdolność lekarza do wykonywania zawodu,
- 1 uchwałę w sprawie odmowy uzupełnienia uchwały w sprawie powołania specjalnej komisji stwierdzającej zdolność lekarza do wykonywania zawodu
- 1 uchwałę w sprawie umorzenia postępowania mającego na celu stwierdzenie niezdolności lekarza do wykonywania zawodu,
- 9 uchwał związanych ze Spółką „Dom Lekarza”,
- 8 uchwał w sprawie powołania komisji i zespołów problemowych ORL oraz składu osobowego komisji,
- 1 uchwałę w sprawie zawieszenia w prawie wykonywania zawodu,
- 4 uchwały w sprawie wykreślenia wpisu indywidualnej praktyki lekarskiej z rejestru,
- 1 uchwałę w sprawie odmowy zawieszenia postępowania w przedmiocie wykreślenia wpisu indywidualnej praktyki lekarskiej z rejestru,
- 2 uchwały w sprawie powołania zespołu wizytacyjnego dla oceny wykonywania zawodu przez lekarza wykonującego zawód w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej wraz ze zmianą uchwały w tym zakresie,
- 1 uchwałę w sprawie odmowy uchylenia uchwały w sprawie zawieszenia w prawie wykonywania zawodu lekarza,
- 1 uchwałę w sprawie uchylenia uchwały w sprawie zawieszenia w prawie wykonywania zawodu lekarza,
- 1 uchwałę w sprawie liczby członków rejonów wyborczych uprawnionych do wyboru 1 delegata oraz minimalnej i maksymalnej liczby członków rejonu wyborczego,
- 13 uchwał w sprawach innych.

Przyjęto:

- apel w sprawie czasu pracy lekarzy w ramach kontraktów z NFZ w odniesieniu do wielkości kontraktu,
- stanowisko w sprawie działań Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w stosunku do świadczeniodawców udzielających świadczeń z zakresu leczenia stomatologicznego,
- stanowisko w sprawie możliwości zatrudniania lekarza przez lekarza w praktyce lekarskiej.

Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej podjęło 329 uchwał, w tym:

- 8 uchwał w sprawie wyboru przedstawicieli i przewodniczących do komisji konkursowych na stanowiska ordynatora, zastępcy kierownika podmiotu leczniczego,
- 89 uchwał w sprawach finansowych,
- 175 uchwał w sprawie dokonania wpisu do rejestru ŚIL podmiotów prowadzących doskonalenie zawodowe lekarzy i lekarzy dentyistów,
- 26 uchwał w sprawie realizacji kształcenia podyplomowego,
- 21 uchwał w sprawie kierowania na staż podyplomowy,
- 10 uchwał w sprawach innych oraz na wniosek Komisji ds. Rejestracji Lekarzy, Prawa Wykonywania Zawodu, Lekarzy Cudzoziemców i Współpracy z Zagranicą uchwały w sprawie wydania:
  - 2 duplikatów prawa wykonywania zawodu dla lekarzy i lekarzy dentyistów,
  - 3 praw wykonywania zawodu,

- 397 ograniczonych praw wykonywania zawodu dla lekarzy i lekarzy dentyistów kierowanych na staże podyplomowe,
- 330 praw wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentyisty po stażu,
- 1 prawa wykonywania zawodu dla lekarza z UE,
- 1 ograniczonego prawa wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentyisty w celu odbycia stażu podyplomowego dla lekarzy z UE,
- 9 praw wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentyisty dla cudzoziemców.

ORL wypełniała swoje zadania zgodnie z zapisami Ustawy o Izbach Lekarskich oraz Regulaminem działania Rady. Efektywnie i zgodnie współpracowała z pozostałymi organami izby. Komisje problemowe ORL realizowały swoje cele zgodnie z ustalonymi zasadami.

Sukcesów, wielu dobrych i bardzo dobrych wyników w pracy na rzecz środowiska lekarskiego, nie osiągnięto by bez profesjonalizmu, poświęcenia, zaangażowania, obowiązkowości, życzliwości wszystkich zaangażowanych w funkcjonowanie samorządu lekarskiego.

Składamy serdeczne podziękowania Okręgowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej i szerokiemu gronu zastępców OROZ, a także przewodniczącemu OSL oraz jego członkom za współpracę i dialog na rzecz rozwiązywania najważniejszych problemów środowiska. Wśród adresatów podziękowań nie może zabraknąć Okręgowej Komisji Rewizyjnej ani Okręgowej Komisji Wyborczej.

Podziękowania za wzorową współpracę i pełnienie ważnej medialnej roli przekazujemy redakcji pisma „Pro Medico”.

Szczególne słowa uznania kierujemy do wszystkich pracowników biura ŚIL, zespołu prawnego, a także pracowników Sp. DL za profesjonalizm i wykonaną pracę dla uzyskania najwyższego poziomu świadczeń służących interesowi lekarzy i lekarzy dentyistów.

Okręgowa Rada Lekarska w Katowicach składa ponadto serdeczne podziękowania wszystkim pozostałym P.T. Osobom i instytucjom, dzięki którym możliwe było osiągnięcie takich wyników. Zwracamy się z prośbą o dalszą owocną współpracę do wszystkich, którym dobro samorządu nie jest obojętne. ●

Sekretarz ORL
Krystian Frey

► Sprawozdanie z działalności Okręgowej Komisji Wyborczej za rok 2016

Okręgowa Komisja Wyborcza w roku 2016 spotkała się jeden raz.

Spotkanie dotyczyło podjęcia uchwały w sprawie wniosku do Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach o ustalenie liczby członków rejonu wyborczego uprawnionych do wyboru jednego delegata oraz minimalnej i maksymalnej liczby członków rejonu wyborczego. ●

Stanisław Boryśławski
Przewodniczący
Okręgowej Komisji Wyborczej

► Sprawozdanie Okręgowej Komisji Rewizyjnej w Katowicach, sporządzone 13.03.2017 r. dla XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy

Okręgowa Komisja Rewizyjna w składzie:

1. Przewodniczący – Piotr Grzesik
  2. Zastępcy Przewodniczącego:
    - Krzysztof Olejnik
    - Wiesława Dulęba
  3. Sekretarz – Maciej Kubicz
  4. Członkowie – Barbara Goering-Pierożek
    - Magdalena Rączka-Czech
    - Władysław Łoś
- w obecności:

1. Prezesa ORL – Jacka Kozakiewicza
2. Skarbnika ORL – Jerzego Rdesa
3. Dyrektora Biura ŚIL – Renaty Wrońskiej
4. Głównę Księgową ŚIL – Joanny Majerczyk

zapoznała się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Śląskiej Izby Lekarskiej w 2016 roku, a także preliminarem budżetowym na rok 2017.

Na podstawie informacji złożonej przez Skarbnika ORL oraz przedstawionych dokumentów OKR stwierdziła, że gospodarka finansowa Okręgowej Rady Lekarskiej w 2016 roku była realizowana zgodnie z założeniami budżetu. W budżecie tym dokonano kilku przesunięć w tabelach, przy zachowaniu kwot uchwalonych dla poszczególnych działów. Przesunięcia te zyskały akceptację Komisji na posiedzeniu w dniu 10 października 2016 roku.

Przychody zaplanowane na 13.300.920 zł zrealizowano w 95,79% uzyskując 12.741.089,74 zł.

Jedynym powodem nieuzyskania planowanych przychodów był brak pełnej refundacji kosztów poniesionych na realizację przez Izbę zadań przejętych od administracji państwowej.

Pozytywnym efektem starań o pełną refundację był wzrost kwoty uzyskanej refundacji do 43% ponoszonych kosztów.

W pozostałych pozycjach, z wyjątkiem dotacji z NIL, przychody znacznie przekroczyły planowane. Komisja odnotowała wzrost bieżącej ściągalności składek.

Okręgowa Komisja Rewizyjna szczegółowo przeanalizowała koszty działalności ŚIL w 2016 roku, które przewidziano w wysokości 12.606.588,00 zł – wydano natomiast 10.512.767,36 zł. We wszystkich pozycjach kosztowych – poza innymi kosztami ORL – uzyskano oszczędności.

Rok 2016 Śląska Izba Lekarska zamknęła dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 2.228.322,38 zł.

Zdaniem OKR świadczy to o rozważnym gospodarowaniu finansami ŚIL.

Komisja z zadowoleniem przyjęła informację o korzystaniu z indywidualnego dysponowania częścią składki na cele wspierania indywidualnych form doskonalenia zawodowego sugerując podanie w „Pro Medico” wielkości środków możliwych do wykorzystania na ten cel.

Okręgowa Komisja Rewizyjna zapoznała się ze stanem kont bankowych oraz środków finansowych stanowiących majątek ŚIL.

Majątek ŚIL na dzień 31 grudnia 2016 r. przedstawia się następująco:

Nieruchomości i środki trwałe:	11.341.589,67 zł
w tym:	
– nieruchomości, budynki:	9.994.121,79 zł
– grunty:	102.138,00 zł
– wartości niematerialne i prawne:	7.963,94 zł
– pozostały sprzęt:	679.234,46 zł
– środki trwałe w budowie:	558.131,48 zł

Bank PKO SA O/KATOWICE:	
– konto podstawowe:	646.770,87 zł
– konto pożyczek:	43.227,31 zł
– konto bioetyki:	163.200,63 zł
– konto Baza Noclegowa Warszawa:	5.089,76 zł
– konto Komisja Kształcenia:	1.059,28 zł

Bank Śląski O/Katowice	
– konto podstawowe:	495.717,69 zł
– konto pożyczek na kształcenie:	11.998,69 zł
– konto funduszu socjalnego:	775,28 zł
– konto oszczędnościowe OKO:	5.080.214,41 zł
– konto Pro Medico:	84.756,62 zł
– konto gabinetu:	12.964,82 zł

Bank PeKaO O/Katowice:	
– lokaty:	10.125.944,04 zł

Środki pieniężne w kasie:	
– kasa podstawowa:	3.447,39 zł
– kasa gabinetu:	5.464,00 zł
– kasa pożyczkowa:	7.883,00 zł
– kasa ZFŚS:	226,00 zł

Łącznie środki pieniężne w bankach i kasie ŚIL wynoszą: 16.688.739,79 zł, w tym w bankach: 16.671.719,40 zł.

Okręgowa Komisja Rewizyjna zapoznała się również z projektem budżetu na rok 2017 nie dostrzegając zagrożeń dla jego realizacji.

Okręgowa Komisja Rewizyjna po zapoznaniu się z przedstawionymi materiałami, wysłuchaniu wyjaśnień Prezesa i Skarbnika ORL podjęła uchwałę o następującej treści:

Okręgowa Komisja Rewizyjna:

- **pozytywnie ocenia realizację uchwalonego przez XXXVI OZL budżetu na rok 2016,**
- **z uznaniem odnosi się do gospodarki finansowej ORL,**
- **pozytywnie ocenia plan budżetu na rok 2017,**
- **wnioskuje do XXXVII OZL o udzielenie Okręgowej Radzie Lekarskiej absolutorium za 2016 rok. ●**

**Przewodniczący
Okręgowej Komisji Rewizyjnej
Piotr Grzesik**

► Sprawozdanie Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Katowicach za okres 1.01.-31.12.2016 r.

1. W 2016 r. wpłynęło do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Katowicach – 256 spraw

2. Pozostało z okresu poprzedniego – 215 spraw

3. Razem rozpatrywano – 471 spraw

4. Zakończono w omawianym okresie – 239 spraw, w tym poprzez:

- odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego – 68 spraw
- umorzenie postępowania – 122 spraw
- skierowanie do Okręgowego Sądu Lekarskiego – 32 spraw
- w inny sposób (np. polubownie, wycofanie) – 17 spraw

Pozostało na następny okres – 232 sprawy

5. Sprawy skierowane do Mediatora ŚIL – 9 spraw

6. Ilość złożonych odwołań od decyzji OROZ do OSL – 55 spraw, w tym 13 decyzji OROZ zostało uchylonych do ponownego rozpatrzenia.

Nawiązując do powyższych danych liczbowych, należy dodatkowo wskazać, że do organu Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w 2016 r. wpłynęło 61 skarg i wniosków, które zostały przekazane, zgodnie z kompetencjami, do innych instytucji – dyrektorom szpitali i poradni, okręgowym inspektoratom służby więziennej, Rzecznikowi Praw Pacjenta w Warszawie, Śląskiemu Oddziałowi Wojewódzkiemu NFZ w Katowicach, konsultantom wojewódzkim, a także Naczelnemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej w Warszawie oraz właściwym okręgowym rzecznikom odpowiedzialności zawodowej.

W 32 wnioskach o ukaranie skierowanych do OSL występowało 32 lekarzy w charakterze lekarzy obwinionych.

Wśród skarg, które napłynęły w 2016 r., w zakresie rodzaju przewinienia nadal największą grupę stanowiły skargi dotyczące uszkodzenia ciała i powikłań chorobowych (ok. 40%) oraz szeroko pojętego nieetycznego postępowania (ok. 40%). Odnosząc się natomiast do specjalizacji – przeważały skargi z zakresu chorób wewnętrznych oraz szeroko pojętych czynności zabiegowych i operacyjnych (w tym również stomatologicznych) – ok. 50%.

Nadal do rzecznika były kierowane zawiadomienia Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Katowicach dotyczące lekarzy, którzy prowadzą działalność w tym zakresie bez stosownych uprawnień lub bez zgłoszenia placówki (NZOZ, indywidualna praktyka)

do właściwego rejestru, a także prowadzących dokumentację medyczną niezgodnie z obowiązującymi przepisami (brak umów z pracodawcą, brak wpisów do rejestru badań itp.) odnotowano zwiększenie wpływu ilości zawiadomień do 8%.

Zauważa się również tendencję wskazującą na wzrost skarg, których podstawą był konflikt interpersonalny między pacjentem i lekarzem oraz między samymi lekarzami. Prowadzone postępowania wykazują, że brak porozumienia i dialogu w konkretnym procesie diagnostycznym lub terapeutycznym staje się przyczyną eskalacji emocji, co przekłada się na ilość skarg składanych do rzecznika. Podkreślenia wymaga fakt, że prowadzone postępowania nie wykazują zwykłe przesłanek wskazujących na wystąpienie błędu lekarskiego.

Jednocześnie analiza prowadzonych postępowań wykazuje coraz większy stopień ich skomplikowania, co wydłuża trwające procedury i zwiększa koszty ich prowadzenia.

W 2016 r., w porozumieniu z innymi organami Izby, została podjęta decyzja o uregulowaniu kwestii związanej z zaległościami składkowymi członków naszego samorządu. Obowiązujące przepisy prawa nakazują interpretowanie zaległości składkowych jako nieetycznego postępowania na gruncie odpowiedzialności zawodowej, co może skutkować prowadzeniem postępowań przed rzecznikiem i sądem lekarskim wobec lekarzy i lekarzy dentystów, którzy nie regulują swoich zobowiązań finansowych wobec samorządu.

W 2016 r. odbyły się dwa szkolenia doskonalące rzeczników i członków OSL ŚIL w Katowicach – szkolenia dotyczyły bieżących zagadnień prawnych związanych z pełnieniem funkcji rzeczników oraz członków sądu lekarskiego. Na spotkanie zaproszono również okręgowych rzeczników i przewodniczących sądów lekarskich ościennych izb lekarskich – z Opola, Krakowa, Częstochowy, Bielska-Białej. Natomiast jesienne szkolenie odbywało się jednocześnie z dorocznym spotkaniem okręgowych rzeczników i pracowników Kancelarii OROZ wraz z obsługą prawną z całego kraju.

Kontynuowane są prace nad ujednoliceniem zasad rozliczenia kosztów postępowań prowadzonych przez rzeczników między izbami na terenie całego kraju, w chwili obecnej trwają konsultacje w tym zakresie między izbami lekarskimi.

W 2016 r. odnotowano znaczne zwiększenie wpływu korespondencji od prokuratury różnego szczebla (rejonowa, okręgowa, regionalna) wnioskującej o udzielanie informacji w zakresie ewentualnie toczących się postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej w sprawach już prowadzonych na gruncie odpowiedzialności karnej. Powyższe skutkowało wszczęciem wielu postępowań w naszej Izbie, ponieważ dotyczyły one podejrzenia popełnienia tzw. błędu lekarskiego.

W 2016 r. została podjęta inicjatywa współpracy naukowo-dydaktycznej z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, której celem jest prowadzenie programu praktyk dla studentów oraz doktorantów Wydziału w organach naszej izby: w Kancelarii OROZ oraz OSL, jak również rozpoczęcia współpracy naukowej związanej z dotychczasową aktywnością OROZ i OSL. Trwają prace nad opracowaniem jej szczegółowych zasad.

Bardzo serdecznie dziękuję Prezesowi, Okręgowej Radzie Lekarskiej ŚIL w Katowicach oraz jej Komisjom za kolejny rok owocnej współpracy.

Bardzo dziękuję Przewodniczącemu oraz członkom Okręgowego Sądu Lekarskiego, a także Kancelarii OSL za wspólną realizację zadań wynikających z ustawy o izbach lekarskich.

Podziękowania składam również na ręce dr Doroty Rzepniewskiej – pełnomocnika ds. zdrowia lekarzy i lekarzy dentystów ORL, która wspiera codzienną pracę rzecznika.

Równie serdecznie dziękuję Kancelarii Radców Prawnych Niczpan, Trefon, Kozik s.c., ze szczególnym uwzględnieniem Pani mec. Katarzyny Różyckiej oraz Pani aplikant Ewy Beblot – za prezentowany profesjonalizm i staranność zawodową.

W tym miejscu składam podziękowania całemu zespołowi Zastępców OROZ za zaangażowanie w codzienną pracę na rzecz naszej izby i śląskiej społeczności lekarzy i lekarzy dentystów, a także pracownikom Kancelarii za pełne zaangażowanie i wywiązywanie się z powierzonych obowiązków. ●

**Okręgowy Rzecznik
Odpowiedzialności Zawodowej
dr n. med. Tadeusz Urban**

► Sprawozdanie z działalności Okręgowego Sądu Lekarskiego w Katowicach za rok 2016

lp.		Liczba
1	Sprawy, które wpłynęły do OSL w roku 2016	103
1.1.	Wnioski o ukaranie	39
	w tym:	
	– skierowane przez OROZ ŚIL i innych izb	30
	– orzeczenia uchylone przez NSL do ponownego rozpoznania	9
	sprawy z 2014 r., które zostały rozpatrzone w 2016 r.	2
	sprawy z 2015 r.	17
	razem:	19
	ogółem do rozpoznania w 2016 r. było wniosków o ukaranie	58
	do rozpatrzenia przeszło na rok 2017 wniosków o ukaranie	12
	Liczba lekarzy objętych wnioskami o ukaranie w tym:	43
	– wnioski o ukaranie lekarzy	37
	– wnioski o ukaranie lekarzy dentyków	6
1.2	Zażalenia na postanowienia OROZ	64
	w tym:	
	– o umorzeniu postępowania wyjaśniającego	42
	– o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego	20
	– o zawieszeniu postępowania	2
	Z roku 2015 przeszło do rozpatrzenia na rok 2016	10
	Razem:	74
	Liczba wydanych postanowień do rozpatrzenia na 2016 r.	48
	przeszło spraw	13
		3
1.3	Inne sprawy:	
	– przesłuchanie świadka w ramach pomocy prawnej	6
	– tymczasowe zawieszenie prawa wykonywania zawodu	2
2	Liczba rozpraw	67
3	Liczba posiedzeń jawnych	63
4	Liczba wydanych orzeczeń	45
5	Liczba ukaranych lekarzy ¹	36
6	Liczba postępowań umorzonych przez OSL	4
7	Orzeczenia uniewinniające	9
8	Orzeczone kary:	
8.1	Upomnienie	15
8.2	Nagana	9
8.3	Kara pieniężna	6
8.4	Zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych ochrony zdrowia	-
8.5	Ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu:	
	- na okres 6 miesięcy	1
	- na okres 1 roku	2
	- na okres 2 lat	4
8.6	Zawieszenie prawa wykonywania zawodu:	
	– na okres 3 lat	1
	– na okres 5 lat	2

8.7	Pozbawienie prawa wykonywania zawodu	2
8.8	Publikacja orzeczenia w biuletynie izby	3
9	Orzeczenia prawomocne ²	35
	– z 2014 r.	1
	– z 2015 r.	16
	– z 2016 r.	18
	liczba lekarzy objętych prawomocnymi orzeczeniami	35
10	Liczba orzeczeń, od których wniesiono odwołania	19
10.1	w tym:	
	– odwołania od orzeczeń OSL z 2015 r. przesłane do NSL w 2016 r.	14
	– odwołania od orzeczeń OSL z 2016 r.	5
10.2	w tym ³ :	
	– odwołania wniesione przez obwinionego lub jego obrońcę	16
	– odwołania wniesione przez OROZ	2
	– odwołania wniesione przez pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika	1

¹W ramach jednego orzeczenia Okręgowy Sąd Lekarski orzeka oddzielną karę lub oddzielnie uniewinnienia za każdy zarzut zawarty we wniosku o ukaranie

²Jedno orzeczenie prawomocne może dotyczyć kilku lekarzy

³Od tego samego orzeczenia odwołania wnoszą: OROZ, pokrzywdzony/pełnomocnik, obwiniony/obrońca.

Średnio postępowanie przed Okręgowym Sądem Lekarskim trwa od 6 tygodni do 7 miesięcy. W większości spraw zarówno po stronie obwinionego lekarza jak i skarżących stają prawnicy. Prawa wykonywania zawodu pozbawiono jednego lekarza specjalistę ortopedę i jednego lekarza dentykę.

Sprawozdanie za 2016 rok – I instancja OSL. Liczba spraw dotycząca poszczególnych specjalności, w zakresie których wystawiono wniosek o ukaranie wobec lekarza

Liczba lekarzy poszczególnych specjalności objętych wnioskami o ukaranie		
1	Chirurgia dziecięca	1
2	Chirurgia ogólna	1
3	Choroby wewnętrzne	1
4	Medycyna pracy / w tym wystawianie zaświadczeń bez stosownych uprawnień	6
5	Medycyna rodzinna	4
6	Położnictwo i ginekologia	2
7	Protetyka stomatologiczna	5
8	Stomatologia ogólna	1
9	Pomoc doraźna	1
10	Psychiatria	1
11	Etyka:	
	przyjęcie korzyści majątkowych	2
	udzielanie świadczeń medycznych pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających	2
	konflikty pomiędzy lekarzami/dyskredytacja	2
	Inne	6

dr n. med. Adam Dyrda
Przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego

Przestroga?

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wprowadził do użytku program e-zdrowie, służący do wystawiania drogą elektroniczną druków ZUS-ZLA oraz przesyłania ich do właściwego oddziału ZUS.

Program ten, bardzo wychwalany przez ZUS i media, nie spotkał się z zachwytem lekarzy, którzy krytykowali od samego początku zbyt czasochłonną procedurę, niewielką intuicyjność programu oraz problemy z komunikacją z serwerem. Oczywiście, według zapewnień, program ten miał ułatwić życie wszystkim, czyli pacjentom, lekarzom i administracji państwowej.

Rzeczywistość jest jednak inna, ponieważ ta „dobra zmiana”, obciążając nas, ułatwić ma kontrolę zasadności wystawienia czasowych zwolnień, szczególnie tych krótkotrwałych, umożliwiając sprawdzanie faktycznej niezdolności do pracy w domu pacjenta. ZUS odnosić może profity również poprzez ograniczenie liczby pracowników zatrudnionych do ewidencjonowania otrzymywanych druków.

Mankamenty programu wytknięte zostały przez Porozumienie Zielonogórskie i obecnie trwają prace nad nową wersją programu, która ma pojawić się do 1 grudnia 2017 r. Przedłużono również kolejny raz obligatoryjność wystawiania w formie elektronicznej zwolnień do 1 lipca 2018 r. Niestety, do dnia dzisiejszego, jak podają statystyki, jedynie około 4% lekarzy zdecydowało się korzystać z programu e-zdrowie.

Znając realia polskiej rzeczywistości, w której nie edukuje się i nie zachęca, a przede wszystkim straszy i sankcjonuje, niejednokrotnie bardzo dotkliwie, należy się spodziewać, że i nas w jakiś mało wybredny sposób ZUS postanowi zmusić do gremialnego przyjęcia tej elektronicznej procedury.

Ciekawe, czego możemy się spodziewać? Błędy w wypisaniu formularzy i druków, nawet w tych elektronicznych, zdarzały się i będą się zdarzać w przyszłości. Nie tu upatruję niebezpieczeństwa.

Ale wymyśliłem sobie taką bajeczkę: Jedyne, co gremialnie naruszamy, to siedmiodniowy termin, w którym mamy obowiązek dostarczyć do ZUS wypełniony prawidłowo oryginał druku ZUS-ZLA.

gospodarczą, kosztów wynikających z niezdolności do pracy. A w przypadku lekarzy zatrudnionych w zakładach leczniczych, to one mogą zostać obciążone tymi kosztami, aby kierownicy i dyrekto-

Według zapewnień ZUS, program e-zdrowie miał ułatwić życie wszystkim, czyli pacjentom, lekarzom i administracji państwowej. Rzeczywistość jest jednak inna.

Niejednokrotnie zapominamy, że w tej procedurze dzień pierwszy to dzień wypisania druku. W związku z powyższym, siedmiodniowy termin upływa przed upływem faktycznego tygodnia. Myślę, że wszyscy powinniśmy tego terminu bardzo przestrzegać. Niewykluczone jest, że jakiś urzędnik wpaść może na pomysł, że opóźnienie ponad siedmiodniowy termin skutkować może na przykład nałożeniem obowiązku pokrycia przez lekarza, który wykonuje samodzielnie działalność

rzy w ten pośredni sposób sankcjonowali niezdyscyplinowanych lekarzy, nakładając na nich obowiązek korzystania z drogi elektronicznej.

Żeby to tylko była moja bajeczka, ale w rzeczywistości pełnej absurdów myślę, że trzeba jej się bać.

Dr n. med. Tadeusz Urban
Okręgowy Rzecznik
Odpowiedzialności Zawodowej

„Aby kraj mógł żyć, trzeba, aby żyły prawa”

Adam Mickiewicz

Zmiany w prawie, o których lekarz wiedzieć powinien

Prawa pacjenta

23 marca 2017 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 836). Nowelizacja wchodzi w życie z dniem 11 maja 2017 r. Porządkuje kwestie związane z niektórymi z przysługujących pacjentom praw, **wprowadza kilka istotnych zmian w zakresie prowadzenia i udostępniania dokumentacji medycznej oraz jej przechowywania, jak również kwestie związane z prowadzeniem postępowań przed wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych.**

Z uwagi na ograniczone ramy artykułu, zachęcam do lektury ustawy. Poniżej przedstawiam najważniejsze ze zmian, które dotyczą następujących obszarów:

► PRAWA PACJENTA

Regulując zakres prawa pacjenta do informacji wprowadzono zapis, że informacje o stanie zdrowia oraz proponowanych i możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych udzielane są przez osoby wykonujące zawód medyczny, a nie – jak dotychczas – wyłącznie przez lekarza, w zakresie udzielanych przez te osoby świadczeń zdrowotnych oraz zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

W zakresie prawa pacjenta do poszanowania intymności i godności, wprowadzono zapis, że każdy pacjent ma prawo do leczenia bólu. Dotychczas ustawowo zagwarantowane prawo łagodzenia bólu i innych cierpień przysługiwało jedynie pacjentom w stanie terminalnym. Rozszerzając grupę pacjentów, zobowiązano podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych do określania stopnia natężenia bólu, jego leczenia oraz monitorowania skuteczności tego leczenia.

► DOKUMENTACJA MEDYCZNA

Nowelizacja wprowadza ustawowe definicje pojęć: wyciąg, odpis i kopia oraz jednoznacznie doprecyzowuje, że osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarze, mają dostęp do dokumentacji medycznej z uwagi na wykonywany zawód i nie jest potrzebne jakiejkolwiek upoważnienie. W przypadku pozostałych osób, tj. wykonujących czynności pomoc-

nicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (np. panie rejestratorki, asystentki); czynności związane z utrzymaniem systemu teleinformatycznego, w którym przetwarzana jest dokumentacja medyczna (np. informatycy) – konieczne jest upoważnienie udzielone przez administratora danych, tj. lekarza mającego praktykę lekarską, podmiot leczniczy.

Ponadto dodano przepis, którym przesądzono, że do treści zgłoszeń alarmowych, w tym nagrań rozmów telefonicznych, nie będą stosowane przepisy o dokumentacji medycznej.

Nowelizacją uzupełniono także występującą lukę w przepisach, dookreślając, że po śmierci pacjenta dokumentacja medyczna dostępna jest nie tylko osobie upoważnionej przez pacjenta za życia, ale także osobie, która w chwili zgonu pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym (dotyczy to zwłaszcza pacjentów małoletnich czy ubezwłasnowolnionych). W katalogu podmiotów, które uprawnione są do występowania z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji medycznej, wyraźnie w zakresie organów władzy publicznej przewidziano Rzecznika Praw Pacjenta. Do grona osób uprawnionych do dostępu do dokumentacji medycznej dodano także członków zespołów kontroli zakażeń szpitalnych, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich zadań.

Uregulowano także dostęp do dokumentacji medycznej studentów kierunków medycznych i związanych z kształceniem osób wykonujących zawody medyczne, przesądzając, że jest on ograniczony zakresem realizacji celów dydaktycznych. W części dotyczącej sposobu udostępniania dokumentacji medycznej wprowadzono, że udostępniając dokumentację do wglądu – równocześnie zapewnia się pacjentowi lub innemu uprawnionym podmiotom lub organom możliwość sporządzania notatek lub zdjęć. W zakresie wydawania oryginału dokumentacji medycznej zawężono krąg podmiotów – udostępnienie dokumentacji medycznej w taki sposób będzie możliwe wyłącznie na żądanie organów władzy publicznej albo sądów powszechnych, a także w przypadku, gdy zwłoka w wydaniu dokumentacji mogłaby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia pacjenta. Możliwe będzie również dokonanie skanu dokumentacji medycznej prowadzonej w postaci papierowej i przekazanie jej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej albo

„Themis” – ze zbiorów Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach

na informatycznym nośniku danych, z zastrzeżeniem, że taki sposób udostępniania przewiduje regulamin organizacyjny podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych (np. regulamin organizacyjny praktyki lekarskiej). Dodatkowo wprowadzono obowiązek prowadzenia wykazu obejmującego informacje nt. udostępnienia dokumentacji medycznej.

Utrzymano zasadę, że za udostępnienie dokumentacji medycznej poprzez wydanie wyciągu, odpisu, kopii lub wydruku, na informatycznym nośniku danych oraz za sporządzenie skanu podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych może pobierać opłatę. Zmniejszono maksymalną opłatę za jedną stronę kopii albo wydruku dokumentacji medycznej – wynosi ona obecnie 0,00007 przeciętnego wynagrodzenia, ogłaszanego przez Prezesa GUS (tj. 0,30 zł).

Wprowadzono także szczególny termin przechowywania skierowań na badania lub zleceń lekarza w przypadku, gdy świadczenie zdrowotne nie zostało udzielone z powodu niezgłoszenia się pacjenta w ustalonym terminie – wynosi on dwa lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wystawiono skierowanie, chyba że pacjent skierowanie odebrał. Dodano także do ustawy o prawach pacjenta, powtarzając rozwiązanie przewidziane z rozporządzenia o dokumentacji medycznej, że dokumentacja medyczna przeznaczona do zniszczenia (na skutek upływu wymaganego okresu przechowywania) może być wydana pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej przez pacjenta.

Nowelizacja określa także sposób postępowania z dokumentacją medyczną w związku z zaprzestaniem wykonywania działalności leczniczej przez pod-

miot udzielający świadczeń, w tym lekarza mającego praktykę. Dokumentację medyczną w takiej sytuacji przejmie podmiot, który przejął zadania podmiotu zaprzestającego wykonywania działalności leczniczej, a w przypadku braku podmiotu przejmującego:

- podmiot tworzący lub sprawujący nadzór – dot. podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą albo instytutu badawczego;
- podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, z którym podmiot zaprzestający wykonywania działalności leczniczej zawarł umowę o przechowywanie dokumentacji medycznej – w przypadku podmiotu leczniczego innego niż określony w pkt 1 oraz praktyki zawodowej w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;

– właściwa okręgowa izba lekarska albo okręgowa izba pielęgniarek i położnych – w przypadku śmierci odpowiednio lekarza albo pielęgniarki lub położnej, wykonujących zawód w formie praktyki zawodowej w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

W przypadku, gdy nie będzie możliwe ustalenie podmiotu odpowiedzialnego za przechowywanie dokumentacji medycznej, po zaprzestaniu wykonywania działalności leczniczej za przechowywanie dokumentacji medycznej odpowiadać będzie wojewoda.

W przypadku śmierci lekarza mającego praktykę, odpowiedzialnym za przechowywanie i udostępnianie dokumentacji medycznej będzie właściwa okręgowa izba lekarska. Zobowiązanie nałożo-

ne na izbę ograniczone jest wyłącznie do śmierci lekarza i nie dotyczy innych przypadków, z powodu których praktyka lekarska podlega wykreśleniu.

W nowelizacji przewidziano również, że za niedopełnienie obowiązków dotyczących postępowania z dokumentacją medyczną po zaprzestaniu wykonywania działalności leczniczej nałożona będzie przez organ prowadzący rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą na ostatniego kierownika podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych, likwidatora lub syndyka kara pieniężna w wysokości do trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia.●

Katarzyna Różycka
radca prawny
Zespół Radców Prawnych ŚIL

Śląska Izba Lekarska w Katowicach zaprasza na **KURSY I KONFERENCJE**

2.06.2017 (piątek) godz. 15.30

Kurs doskonalący (wymagany formularz zgłoszeniowy)

LEKARZ W SYTUACJI KONFLIKTU – UMIEJĘTNOŚCI NEGOCJACJI

Warsztaty poprowadzi dr hab. n. hum. prof. UŚ Alicja Gałązka

6.06.2017 (wtorek) godz. 10.00

Konferencja

SZCZEPIENIA – TO TWOJE ZDROWIE

Kierownik naukowy

Prof. dr hab. n. med. Leszek Szenborn

Współpraca Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach

7.06.2017 (środa) godz. 15.30

Kurs doskonalący (wymagany formularz zgłoszeniowy)

RÓŻNE OBLCZA DEPRESJI W PRACY LEKARZA

Warsztaty poprowadzi

dr hab. n. hum. prof. UŚ Alicja Gałązka

8.06.2017 (czwartek) godz. 15.30

Kurs doskonalący (wymagany formularz zgłoszeniowy)

DIAGNOSTYKA ULTRASONOGRAFICZNA JAMY BRZUSZNEJ W TEORII I PRAKTYCE – KURS PODSTAWOWY

Czas trwania: wykład – 4 godziny dydaktyczne, ćwiczenia – 3 spotkania po 5 godzin dydaktycznych.

Wykład odbędzie się w Domu Lekarza w Katowicach. Ćwiczenia odbędą się w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej Bieliszowicach.

Kurs kierowany jest do lekarzy bez doświad-

czenia w diagnostyce USG

Koszt uczestnictwa – 30 zł

Kierownik naukowy dr Marek Potempa

21.06.2017 (środa) godz. 15.30

Kurs doskonalący na poziomie podstawowym – warsztaty praktyczne* (wymagany formularz zgłoszeniowy)

NAGŁE STANY ZAGROŻENIA ŻYCIA Z PRZYCZYN SERCOWO-NACZYNIOWYCH

Jest to jednodniowy kurs w formie warsztatów praktycznych przeplatanych prelekcjami. Dostępny dla wszystkich lekarzy, ale przygotowany szczególnie dla lekarzy bez znaczących doświadczeń w leczeniu nagłych stanów zagrożenia życia. Liczne instruktaże i symulacje zdarzeń w trakcie warsztatów pozwolą na opanowanie i profesjonalizm w realnych zdarzeniach.

Koszt uczestnictwa – 50 zł

Czas trwania: 7 godzin dydaktycznych

Kierownik naukowy

dr n. med. Wojciech Rychlik

Koordinator kursów z RKO i stanów nagłych

w Śląskiej Izbie Lekarskiej

dr Janusz Michalak

22.06.2017 – 24.06.2017

Konferencja

XXXIII ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANATOMICZNEGO

Kierownik naukowy prof. Grzegorz Bajor

szczegóły i rejestracja na stronie: www.zjazd-anatomiczny2017.pl

27.06.2017 (wtorek) godz. 15.30

Kurs doskonalący na poziomie podsta-

wowym – warsztaty praktyczne* (wymagany formularz zgłoszeniowy)

NAGŁE STANY ZAGROŻENIA ŻYCIA Z PRZYCZYN SERCOWO-NACZYNIOWYCH

Jest to jednodniowy kurs w formie warsztatów praktycznych przeplatanych prelekcjami.

Dostępny dla wszystkich lekarzy, ale przygotowany szczególnie dla lekarzy bez znaczących doświadczeń w leczeniu nagłych stanów zagrożenia życia. Liczne instruktaże i symulacje zdarzeń w trakcie warsztatów pozwolą na opanowanie i profesjonalizm w realnych zdarzeniach.

Koszt uczestnictwa – 50 zł

Czas trwania: 7 godzin dydaktycznych

Kierownik naukowy

dr n. med. Wojciech Rychlik

Koordinator kursów z RKO i stanów nagłych

w Śląskiej Izbie Lekarskiej

dr Janusz Michalak

30.09.2017 (sobota) godz. 10.00

Konferencja

CHOROBA ALZHEIMERA W PRAKTYCE LEKARZA RODZINNEGO, INTERNISTY I GERIATRY – ROZPOZNAWANIE PIERWSZYCH OBJAWÓW, DIAGNOSTYKA

Kierownik naukowy

dr n. med. Gabriela Kłodowska

7.10.2017 (sobota) godz. 9.30

Kurs doskonalący

WARSZTATY EKG LEKARZY RODZINNYCH

Wykład poprowadzi

prof. dr hab. n. med. Danuta Czarnecka

Kursy i konferencje odbędą się w Domu Lekarza w Katowicach przy ul. Grażyńskiego 49a. Kursy dostępne dla wszystkich zainteresowanych członków ŚIL. Liczba miejsc ograniczona możliwościami technicznymi sali wykładowej – zachęcamy do wstępnego zgłaszania zamiaru uczestnictwa. O udziale decyduje kolejność przybycia na szkolenie do Domu Lekarza. Możliwość uzyskania certyfikatu potwierdzającego zdobycie punktów edukacyjnych.

Dodatkowe informacje dostępne pod numerem telefonu: 32 60 44 225 lub drogą elektroniczną: kursy@izba-lekarska.org.pl

Między pokoleniami

W ramach porozumienia Śląskiej Izby Lekarskiej ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym funkcjonuje program odwiedzin lekarzy – seniorów przez studentów SUM. Celem programu, oprócz pomocy, jest zacieśnienie więzi między najmłodszym i najbardziej doświadczonym pokoleniem lekarzy.

Moje koleżanki i koledzy tak mówią o udziale w programie:

„Otwiera się przed nami szansa poznania wspaniałych ludzi, pięknych umysłów, silnych osobowości i charakterów, które udowadniają błędność założeń kultu młodości. Odkrywamy, że tak naprawdę to my potrzebujemy kontaktu z seniorami bardziej, niż oni z nami. Podczas gdy zapewniamy im odrobinę swojego czasu, oni dzielą z nami doświadczeniami prywatnymi i zawodowymi całego życia. Zaskakuje nas czasami ich promienny uśmiech i napawa optymizmem. To motywuje do dalszej pracy i wysiłków. Tak zwyczajnie pomaga pokonać codziennie trudności w drodze do uzyskania dyplomu.”

„Uważam, że to wspaniała inicjatywa, korzystna zarówno dla seniorów, jak i studentów. Starsi ludzie, pomijając fakt, że często nie są w stanie sami zrobić zakupów, zwyczajnie potrzebują towarzystwa i serdecznej rozmowy. Chcemy myśleć, że nasze spotkania staną się zalążkiem wspaniałych przyjaźni międzypokoleniowych.”

„Nie dla szkoły, lecz dla życia się uczymy” – tego uczą nas swoim przykładem lekarze-seniorzy podczas spotkań. Intencją porozumienia i naszej działalności jest budowa międzypokoleniowego mostu oraz nauka poprzez wymianę doświadczeń zawodowych, nabywanie umiejętności społecznych, dzielenie się mądrością życiową. To także lekcja pokory dla nas – przyszłej generacji lekarzy. Warunkiem koniecznym prawidłowo funkcjonującego społeczeństwa jest poznanie potrzeb najliczniejszej

Aleksandra Romanek i Paweł Kiczmer – studenci SUM biorący udział w projekcie.

Fot. Grażyna Ogródowska

zumienia i naszej działalności jest budowa międzypokoleniowego mostu oraz nauka poprzez wymianę doświadczeń zawodowych, nabywanie umiejętności społecznych, dzielenie się mądrością życiową. To także lekcja pokory dla nas – przyszłej generacji lekarzy. Warunkiem koniecznym prawidłowo funkcjonującego społeczeństwa jest poznanie potrzeb najliczniejszej

jego grupy – a dziś to bez wątpienia nestorzy. Chcemy poznać ich refleksje na temat otaczającego świata, pomysły na aktywność fizyczną i intelektualną. My – studenci – chętnie pomożemy w ich zainicjowaniu oraz realizacji. Pamiętamy, że coraz dłuższy czas życia napędza konieczność dbania o jego jakość, a troska o seniorów jest troską o dobro przyszłych pokoleń.”

z sukcesów śląskich lekarzy

Order Orła Białego dla prof. dr. hab. n. med. dr hc Mieczysława Chorażego

To najstarsze i najwyższe odznaczenie państwowe Rzeczypospolitej Polskiej

Prof. dr. hab. n. med. dr hc **Mieczysław Choraży**, wybitny uczony i lekarz-onkolog, wieloletni kierownik Zakładu Biologii Nowotworów w Centrum Onkologii w Gliwicach, oddziale Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie z Instytutu Onkologii w Gliwicach, został odznaczony 3 maja br. Orderem Orła Białego, „w uznaniu znamienitych zasług dla rozwoju polskiej medycyny, za osiągnięcia w pracy badawczej”.

Prezydent **Andrzej Duda**, podkreślając zasługi Profesora w rozsławianiu Polski na świecie, zwrócił uwagę na Jego wielki dorobek naukowy, mozolną pracę lekarza i naukowca oraz „dziesiątki tysięcy przedłużonych, uratowanych ludzkich istnień”. Profesor Choraży, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, członek Polskiego Komitetu ds. UNESCO, jest doktorem honoris causa m.in. Śląskiej Akademii Medycznej. Za konspiracyjną działalność w AK i udział w Powstaniu Warszawskim został odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej i Warszawskim Krzyżem Powstańczym.

**Notował Paweł Kiczmer,
koordynator działań studenckich**

ZACHĘCAMY I ZAPRASZAMY DO ZGŁASZANIA UDZIAŁU W TYM PROGRAMIE

Samorząd studentów SUM prosi o zgłoszenia lekarzy seniorów, którzy są zainteresowani kontaktem ze studentami medycyny w ramach realizacji porozumienia zawartego pomiędzy SUM i ŚIL, dotyczącego upowszechniania, propagowania oraz organizowania przez studentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego różnych form pomocy dla seniorów – członków ŚIL. Z seniorami, którzy zgłoszą akces do tego projektu, skontaktuje się koordynator działań studenckich – Paweł Kiczmer, celem omówienia szczegółowego planu współpracy i wsparcia.

Do uczestnictwa w projekcie zgłosiło się 20 młodych wolontariuszy – członków Samorządu Studenckiego SUM. Zgłoszenia przyjmuje Bogusław Blecharz z biura ŚIL, nr tel. 32 60 44 262. ●

...cum grano salis

Mission impossible 2017

By uniknąć różg za luki w tabliczce mnożenia, rezolutny uczeń w chederze przekornie zapytał: – Czy aby zawsze: 2×2 to jest cztery? – To zależy... czy ten szwindel – to kupno, czy sprzedaż... – wyjaśnił melamed, świadomy obowiązku przekazywania uczniom prawd ponadczasowych.

Podobny relatywizm dotyczy lekarskich zarobków: jeżeli dane przedstawia Ministerstwo Zdrowia lub działacz partii akurat rządzącej – to podawane wielkości są imponujące. Rzeczywistość skrzeczy. Specjalista w klinice zarabia brutto ok. 75% średniej krajowej, która wynosi 4300 zł, a zapowiada się zamrożenie płac w budżetowce na następny rok. Ostatnie podwyżki w publicznych zakładach opieki zdrowotnej miały miejsce w roku 2007 – po fali strajków. Wychodzi na to, że tylko strajki mogą coś zmienić w siatce płac lekarzy. Zebrane dane o naszych zarobkach ze szpitali województwa i publikowane w pismach lekarskich (m.in. w „Pro Medico”) wręcz porażają. Nie wszyscy pracodawcy udzielali w ankietach rzetelnych odpowiedzi. Dyrektorzy pewnych placówek odmówili przesłania danych o zarobkach podwładnych, powołując się na tajemnicę spowiedzi... czyli przepisy o ochronie danych osobowych. Rozumiem to: lekarskie pensje to ciężki grzech dyrektorów. Na pewno będą się smażyli w piekle, ale, póki co, biorą niezłe dodatki funkcyjne, buforując niedobór środków przeznaczonych na leczenie przez obniżanie pensji pracowników etatowych i wymianie kadr na kontraktowych prekariuszy, co powoduje „uśmieciwienie” rynku pracy.

Każdy dyrektor sugeruje diabelsko kuszące kwoty godzinowe w przetargach, które okazały się oszustwem wobec zatrudnionych na etacie dopiero w miesiącach poprzedzających wizytę u św. Piotra, czyli przez okres pobierania marniutkiej emerytury. Warto więc zapamiętać nazwisko dyrektora, który już dzisiaj kształtuje nasze „ZUS-owskie stypendium”. Iluzorycznie wyższe dochody uzyskiwane z umów kontraktowych jaskrawo odbiegają od wysokości zasadniczego wynagrodzenia na pełnym etacie w publicznych szpitalach. Ogłaszane tzw. przetargi na świadczenie usług medycznych w szpitalach to szantaż, któremu ulegają lekarze obawiający się utraty pracy. Przy całkowitym braku solidarności w naszym zawodzie, oferowane do „przetargów” stawki za godzinę pracy są śmiesznie niskie, a wygrywa ten, kto zadeklaruje... najniższą! Próba zafałszowania danych o zarobkach nie wynika z braku zrozumienia pytań ankietowych,

kierowanych do pracodawców przez samorząd lekarski, lecz stanowi manipulację, gdyż niepotrzebna nadinformacja jest w istocie dezinformacją. Niestety, nadal jest to skuteczna metoda zakłamywania rzeczywistości z pogranicza księgowości i sprawozdawczości kreatywnej, chętnie propagowana przez prorządowe media, które przekazują opinii publicznej sensacyjne informacje o niebotycznych pensjach lekarzy.

Niektórzy dyrektorzy podawali wysokość zarobków lekarzy i rezydentów wraz z pensją za dyżury i dodatkami za wysługę lat, stanowisko, funkcję itp. Dodawanie wszystkich składowych i nazywanie tej sumy zarobkami lekarza to tak, jakby

bo nikt nie zabrania przenieść się z kliniki do warsztatu.

„Puls Medycyny” przedstawił dane, że duży szpital kliniczny w naszym regionie, zatrudniający prawie 1000 pracowników, wypracowuje roczny zysk 4,8 mln złotych, czyli ok. 100 zł na tydzień/pracownika. Wprawdzie z tego akurat szpitala SUM nie przesłano danych, ale mogę przysiąc, że specjalista nie zarabia więcej niż 2700 zł. Gdyby uwzględnić bezwzględne prawa rynku, to według zawodowca napotykanego przy kontenerach śmieciowych i samozatrudniającego się w POM-ie (Powolny Obchód Miasta – recyding) – byłoby bardziej opłacalne dla szpitala, bo przynoszące wyższe zyski – aby „biały personel” zbierał puszkę i butelki, surowce

Dodawanie wszystkich składowych i nazywanie tej sumy „zarobkami lekarza” to tak, jakby podawać długość penisa wraz z kręgosłupem – na co zwrócił uwagę analityk z Centrum im. Adama Smitha.

podawać długość penisa wraz z kręgosłupem – na co zwrócił uwagę analityk z Centrum im. Adama Smitha. Doskonale wiemy, że aby jako tako żyć – musimy pracować u kilku pracodawców, których wprawdzie jest mniej niż trzonów kręgowych, ale wszystko odbywa się kosztem naszego zdrowia i życia rodzinnego. Durnowata (od nazwiska Dorn) propozycja: *Pokaż lekarzu, co masz w garażu!* – nigdy nie jest łączona z pytaniem: ile godzin pracuje lekarz?

Olśniło mnie, gdy czekałem na wiosenną zmianę opon w moim dziewięcioletnim zardzewiałcu. Facet, który odkręca śruby, zarabia na godzinę więcej niż ja na kontraktach, niezależnie od tego, czy jest to operacja strumy, pęcherzyka, czy pękniętego tętniaka aorty! Pomińmy ekonomiczne rozważania subiektywne o wartości pracy,

wtórne. Na pewno wszyscy się oburzają: – *A gdzie misja szpitala?* To nie szpital spełnia misję wobec społeczeństwa, ale lekarze i pielęgniarki, które otrzymały podwyżkę od poprzedniego ministra. Obecnie walczą o 1600 zł ratownicy medyczni. Tymczasem minister zdrowia obiecuje wzrost zarobków w 2021 roku (!). Czy młodzi lekarze będą cierpliwie czekać?

I na koniec pytanie. Kto to powiedział: *„Płaca lekarza powinna odpowiadać nakładowi, rodzajowi i wymiarowi czasu pracy, przy uwzględnieniu odpowiedzialności zawodowej za podejmowane działania oraz pozostawać w odpowiedniej proporcji do wynagrodzeń zarówno innych pracowników medycznych, jak i pracowników w innych zawodach?”* To taki żart? ●

M. Rohatynski

„Mądrze Dbaj o Zdrowie Jamy Ustnej!”

Światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej

Na całym świecie 20 marca br. odbyły się obchody Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej. Publiczne prelekcje, biegi, koncerty i wiele innych atrakcji, organizowanych przez towarzystwa dentystyczne i partnerów/sponsorów, pod egidą FDI, podkreślały znaczenie zdrowia jamy ustnej dla zdrowia ogólnego. Komisja Stomatologiczna NRL zorganizowała z tej okazji konferencję naukowo-prasową. Uczestniczyli w niej przedstawiciele organizacji branżowych (dr **Leszek Dudziński** przewodniczący Komisji Stomatologicznej NRL, dr **Anna Lella** prezydent ERO-FDI), reprezentanci świata nauki (prof. **Dorota Olczak-Kowalczyk**, prof. **Maria Borysewicz-Lewicka**, prof. **Marzena Dominiak**, prof. **Honorata Shaw**), a i nie zabrakło również (pośród słuchaczy) pracownika Ministerstwa Zdrowia.

► O ZDROWIU JAMY USTNEJ WG FDI

Obchody Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej stały się okazją, by zaprezentować słuchaczom szereg komunikatów. Dotyczyły one statystyki, wyników badań naukowych, ale także prezentowały myśli – klucze, promowane przez FDI. Światowa Federacja Stomatologiczna ogłosiła nową definicję zdrowia jamy ustnej. Dzisiaj to coś więcej niż piękny uśmiech. To integralna część zdrowia ogólnego i dobrostanu. Choroby jamy ustnej wpływają bowiem na każdy aspekt naszego życia (na relacje interpersonalne, czerpanie przyjemności ze spożywanych posiłków, zwiększanie ryzyka wielu chorób ogólnych). Dlatego też w dwojnasób konieczne jest, by: „Prowadzić świat do optymalnego zdrowia jamy ustnej!” FDI rozumie tę globalną myśl poprzez lokalne działania (codzienną pracę każdego z nas, stomatologów) zmierzające do:

- posiadania przez seniorów przynajmniej 20 zębów własnych u schyłku życia,
- posiadania przez dzieci w okresie dzieciństwa wszystkich 20 zębów mlecznych,
- posiadania przez zdrowych dorosłych wszystkich 32 zębów, bez ubytków próchnicznych.

► „MĄDRZE DBAJ O ZDROWIE JAMY USTNEJ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”

Mądrze dbać o zdrowie jamy ustnej, to, zgodnie z hasłem tegorocznych obchodów, podejmować takie decyzje, które pozwolą chronić ją u wszystkich członków

Światowa Federacja Stomatologiczna ogłosiła nową definicję zdrowia jamy ustnej. Dzisiaj to coś więcej niż piękny uśmiech. To integralna część zdrowia ogólnego i dobrostanu.

rodziny. To mieć świadomość, jak ważna jest prawidłowa higiena i zapobieganie chorobom (próchnicy, chorobom dziąseł, nowotworom).

Niezdrowa dieta (zwłaszcza z dużym udziałem cukru), konsumpcja wyrobów tytoniowych, nadużywanie alkoholu i niedostateczna higiena jamy ustnej to te z czynników ryzyka, które możemy zmienić, wprowadzić pozytywne zachowania i poprawić stan zdrowia jamy ustnej. Nigdy nie będzie za późno na poznanie zagrożeń i zerwanie ze szkodliwymi nawykami.

► ZDROWA STAROŚĆ ZACZYNA SIĘ W DZIECIŃSTWIE

Podczas Konferencji w Naczelnej Izbie Lekarskiej przypomniano także, iż aktualna sytuacja demograficzna, czyli globalny trend starzenia się społeczeństw jest faktem. A zdrowie jamy ustnej liczy się w każdym wieku. Przestrzeganie zasad higieny i zachowanie rozsądnej diety w dzieciństwie procentować będzie do późnej starości i końca życia. Szczególnie, że wraz z wiekiem wzrasta ryzyko utraty zębów, chorób dziąseł, nowotworów, pojawiają się problemy z protezami zębowymi, właściwym żywieniem. Docho-

dzi także dyskomfort dotyczący suchości w ustach. Opiekowanie się swoją jamą ustną przez całe życie pozwoli zapewnić komfort i zdrowie w każdym wieku.

► WNIOSEK

Podsumowanie tegorocznych obchodów Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej, można więc streścić w jednym zdaniu: bez względu na wiek: przestrzegaj zasad higieny, unikaj czynników ryzyka, regularnie odwiedzaj stomatologa! ●

dr n. med. **Agnieszka A. Pawlik**

Edukacja, dyskusje, informacje – i muzyka

W Międzyzdrojach 17 i 18 marca br. odbyła się XVIII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa i trzecia edycja „Najnowsze Trendy w Stomatologii”, zorganizowana przez Komisję Stomatologiczną ORL w Szczecinie.

Wzięło w niej udział ponad dwieście osób. Tematyka tej edycji została skonstruowana w oparciu o zgłaszane propozycje przez uczestników poprzedniej konferencji.

– To ważny element strategii przygotowania programu naukowego – podkreślali organizatorzy.

Zaproszenie do wygłoszenia wykładów przyjęli, m.in.: dr n. med. **Wojciech Bednarz**, dr hab. n. med. **Elżbieta Dembowska**, prof. dr hab. **Marzena Dominiak**, prof. dr hab. n. med. **Katarzyna Emerich**, prof. **Tomasz Gedrange**, prof. **Mariusz Lipski**, dr n. med. **Piotr Okoński**, dr n. med. **Marleta Zienkiewicz**. Podczas konferencji odbyła się też debata samorządowa z udziałem senatorów i posłów województwa zachodniopomorskiego, przedsta-

wicieli środowisk akademickich i naukowych oraz samorządów lekarskich z całej Polski (obecne były reprezentacje z Rzeszowa, Krakowa, Torunia, Częstochowy i Śląska) Nie zabrakło konsultantów wojewódzkich i oczywiście, samych stomatologów.

Ciekawe wykłady, gorące dyskusje, przekazywane nam istotne informacje (od ilości miejsc specjalizacyjnych, po aspekty prawne procedur stomatologicznych) to jednak nie wszystko.

Zadbano też o szczytny cel: wsparcie wychowanków domów dziecka, którymi od lat opiekuje się OIL w Szczecinie oraz o relaks: oprawę muzyczną w gorących, brazylijskich klimatach. Jak się okazało, gdy chodzi o wysoki poziom naukowy i wspaniałą atmosferę – nawet duża odległość nie jest dla stomatologów przeszkodą, by wziąć udział w takim wydarzeniu. ●

Oprac. **G.O.**

na podstawie relacji dr Aliny Stępnik-Mardzyńskiej z Komisji Stomatologicznej ORL

II Międzynarodowe Sympozjum Traumatologiczne

Urazy kończyny górnej: doświadczenia, dokonania i wyniki leczenia urazów obręczy barkowej, stawu łokciowego i ręki, z zastosowaniem nowatorskich i niekonwencjonalnych metod.

21 kwietnia br. w Katowicach odbyło się II Międzynarodowe Sympozjum Traumatologiczne, które tym razem poświęciliśmy „Urazom kończyny górnej – od A do Z”. Organizatorem merytorycznym była Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Wydziału Lekarskiego w Katowicach SUM. Patronat nad tym istotnym wydarzeniem objęli: wojewoda śląski – **Jarosław Wieczorek**, marszałek województwa śląskiego – **Wojciech Saługa**, prezydent Katowic – **Marcin Krupa**, rektor SUM – **Przemysław Jałowicki**, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach – **Jacek Kozakiewicz** oraz dyrektor Górnośląskiego Centrum Medycznego SUM – **Klaudia Rogowska**.

Do udziału w spotkaniu zaprosiliśmy wybitne autorytety w tej dziedzinie, między innymi profesorów: **Sergeya Vasilievicha Sergeeva** z Moskwy, **Goetza Roedera** z Ulm, **Wojciecha Marczyńskiego** i **Stanisława Pomianowskiego** z Warszawy, **Jana Blachę** z Lublina, **Mariusza Bonczara** z Krakowa, **Leszka Romanowskiego** z Poznania i **Sławomira Snelę** z Rzeszowa. Wielu wykładowców z czołowych ośrodków ortopedyczno-urazowych w kraju, w tym siedmiu asystentów z GCM-SUM, przedstawiło swoje doświadczenia, dokonania i wyniki leczenia urazów obręczy barkowej, stawu łokciowego i ręki, często z zastosowaniem nowatorskich i niekonwencjonalnych metod.

Rzeczowe i konstruktywne dyskusje po każdej z sesji wykazały, jak ważne są to problemy i jak bardzo potrzebna była możliwość stworzenia takiego forum wymiany poglądów. Szczególnie cieszy duża frekwencja oraz uczestnictwo ordynatorów wielu oddziałów, nie tylko województwa śląskiego,

ale i całej Polski, młodych lekarzy różnych specjalności, studentów i pielęgniarek. Pamiętaliśmy także o zaproszeniu naszych Seniorów, między innymi dr dr **Franciszka Chmielaka**, **Zbigniewa Kalamata**, **Marka Łagodzińskiego**, **Wiesława Maronia**, **Adama Materny**, **Jerzego Nowickiego**, **Adama Śliwińskiego** i **Henryka Wojtaszka**.

Wydarzeniu towarzyszyła bardzo miła i życzliwa atmosfera, a międzypokoleniowy charakter obrad z pewnością przyczyni się do wypracowania i ujednolicenia standardów postępowania operacyjnego, zgodnie z najnowszymi wytycznymi światowymi oraz własnymi zasobami wiedzy tematycznej. ●

Prof. dr hab. n. med. Damian Kusz
koordynator merytoryczny Sympozjum

Prof. Damian Kusz.

Cieszyła duża frekwencja i zainteresowanie Sympozjum.

Fot. Dr Przemysław Bereza

Fot. Dr Przemysław Bereza

Komunikaty

Harmonogram szkoleń/kursów organizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Katowicach w I półroczu 2017 r.

Szkolenia dla lekarzy wykonujących zadania służby medycyny pracy

„Choroby alergiczne pochodzenia zawodowego – astma, choroby skóry, nieżyt nosa”
Termin kursu: 14.06.2017 r. – godz. 10.00; Wykładowca: lek. Anna Horn

Szkolenia/kursy są jednodniowe, bezpłatne. Zajęcia odbywać się będą w siedzibie WOMP Katowice w Katowicach przy ul. Warszawskiej 42. Uczestnicy otrzymują punkty edukacyjne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

Chrześcijańskie Stowarzyszenie Medyczne zaprasza

19.10-22.10. 2017 r. na wykłady
„Dobra praktyka medyczna
– chrześcijański punkt widzenia”,
do Ośrodka „Leśna Radość”
(Jastrząb, koło Poraja, Jura
Krakowsko-Częstochowska)
Szczegóły na www.chsm.org.pl.

Codziennosc i wyzwania specjalistycznej opieki paliatywnej

6 kwietnia br. miałam zaszczyt i przyjemność reprezentowania Śląskiej Izby Lekarskiej na konferencji „Codziennosc i wyzwania specjalistycznej opieki paliatywnej”, którą zorganizowała rybnicka fundacja „Puls-Med Blisko Ciebie”.

Fundacja zajmuje się problemami zdrowotnymi mieszkańców Rybnika, nie tylko prowadząc Poradnię Lekarza Rodzinnego, ale także Hospicjum Dobre. Nadzernym celem Fundacji jest zbudowanie w Rybniku hospicjum stacjonarnego, którego powstanie stanowi coraz bardziej palącą potrzebę dla mieszkańców regionu.

Konferencja odbyła się nieopodal Szpitala Wojewódzkiego nr 3 i zgromadziła około 100 osób chętnych do wysłuchania zapowiedzianych prelegentów. Zainteresowanie konferencją było tak duże, że zorganizowano również transmisję on-line. Przemawiający w imieniu władz miasta wiceprezydent Rybnika **Piotr Masłowski** wzbudził ogromne nadzieje wśród zgromadzonych osób obietnicą pomocy ze strony Urzędu Miasta w powstaniu hospicjum stacjonarnego m.in. przez pomoc w znalezieniu odpowiedniej działki i nieodpłatnym przekazaniu jej Fundacji na ten szczytny cel.

Część robocza konferencji rozpoczęła się od wykładu dr n. med. **Jadwigi Pyszkowskiej** – konsultanta wojewódzkiego ds. medycyny paliatywnej. W swoim wykładzie Pani Doktor zwróciła uwagę na konieczność objęcia osób terminalnie chorych, a także ich rodzin, fachową opieką interdyscyplinarną, celem zapewnienia im możliwie najlepszej jakości życia w tej bardzo trudnej dla nich sytuacji życiowej. Moją uwagę zwróciły słowa Pani Doktor, że pacjent powinien odejść „we właściwym momencie”, to jest nie za wcześnie – abyśmy nie mogli mówić o zaniechaniu opieki, ale też nie za późno – żeby nie prowadzić terapii uporczywej. Bardzo też podobało mi się stwierdzenie, że hospicjum to nie budynek – to postawa wobec ludzi cierpiących i potrzebujących opieki.

Kolejny wykład na temat politerapii w medycynie paliatywnej wygłosił dr **Artur Pakosz**, dyrektor Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach i kierownik oddziału medycyny paliatywnej. Zwrócił uwagę na problemy wynikające ze stosowania, oprócz leków stosowanych w postępowaniu paliatywnym, również czasem wielolekowej terapii chorób przewlekłych oraz często występujących wczes-

O wyzwaniach opieki paliatywnej – podczas wykładu dr Jadwigi Pyszkowskiej.

nych i późnych powikłań leczenia onkologicznego. W swoim wykładzie dr **Grzegorz Konieczny** z Hospicjum im. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej podkreślił, jak bardzo ważny jest spersonalizowany oraz indywidualny kontakt z pacjentem przez nazywanie go po imieniu. Imię oznacza „tożsamość”, a tym samym szacunek dla osoby je noszącej.

Wykład dotyczący rozmowy z człowiekiem nieuleczalnie chorym na temat jego choroby wygłosiła **Małgorzata Baran**, specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej z Hospicjum imienia św. Tomasza Apostoła z Sosnowca. Opowiedziała historię własnego dochodzenia do umiejętności odpowiedniego poprowadzenia rozmowy o chorobie z pacjentem hospicyjnym.

Kwestie zarządzania jakością w podmiotach leczniczych z kolei przedstawił dr hab. **Grzegorz Głód** z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Kolejny, bardzo ciekawy wykład, przygotowała **Barbara Surman** – psycholog, na co dzień współpracująca z hospicjum domowym fundacji Puls-Med w Rybniku, która przedstawiła temat „Emocje i komunikacja w opiece paliatywnej”. Pani magister wspominała początki opieki paliatywnej,

między innymi postać **Cecilly Saunders**, która była twórczynią ruchu hospicyjnego (otwarła pierwsze hospicjum stacjonarne w 1976 r.). Jej pracy zawdzięczamy również ideę otwarcia się na człowieka w pracy z chorymi paliatywnymi.

Wartość dodaną, bo nieujęta w programie konferencji, stanowił wykład **Wojciecha Miki** z ŚOW NFZ na temat zasad finansowania opieki paliatywnej.

Na zakończenie części roboczej głos zabrał ks. dr hab. **Antoni Bartoszek**, dziekan Wydziału Teologicznego UŚ, od dawna związanego z duszpasterstwem chorych, który przedstawił miejsce duchowo-religijnego wsparcia w interdyscyplinarnym programie opieki paliatywnej. Wykład przedstawił duże znaczenie opieki duchowej nad pacjentem w terminalnym okresie choroby – nie tylko nowotworowej. Przypomniana została definicja opieki paliatywnej, która polega nie tylko na zwalczaniu bólu i innych objawów chorobowych, ale także na opanowywaniu problemów psychicznych, socjalnych i duchowych chorego.

Po wykładach był czas na dyskusję i wymianę doświadczeń. ●

Urszula Zimor

Do Koleżanek i Kolegów, nie tylko biegłych sądowych

ŚIL zrzesza obecnie blisko 17 tysięcy lekarzy i lekarzy dentystów, z których niektórzy pełnią odpowiedzialne funkcje biegłych sądowych (po wpisaniu na listy prowadzone przez prezesów Sądów Okręgowych).

Wielu lekarzy bywa powoływanych w różnych sprawach jako biegli *ad hoc* – albo na prośbę Sądów, albo za pośrednictwem Izby – stąd często telefoniczne zapytania o gotowość wydania takiej opinii. Jak wiadomo, biegłych sądowych jest zbyt mało, jak na potrzeby wymiaru sprawiedliwości i dlatego zdawałoby się, że należy ich szanować. Niestety, nie zawsze tak jest! Z tego faktu nie zdają sobie sprawy także niektórzy sędziowie, wzywający biegłych na rozprawy celem wydania opinii ustnej z uwagi na wnioski stron (a przede wszystkim ich pełnomocników) nie zawsze uzasadnione koniecznością (często chodzi o „wymuszenie” zmiany wniosków opinii, konfrontację biegłych w przypadku różnic w ustaleniach lub po prostu wnosi się o wezwanie biegłego w celu zaprezentowania swoim klientom, że dba się o ich interes). Lekarze będący biegłymi to osoby o najwyższych kwalifikacjach, bardzo zajęte, obciążone leczeniem niejednokrotnie poważnych przypadków. Często pacjenci oczekują u nich na wizyty od kilku do kilkunastu miesięcy, a nawet dłużej, a wzywanie ich na rozprawy w charakterze biegłych zakłóca harmonogram ich pracy, a przede wszystkim powodować może kolejne wydłużanie czasu przyjęcia pacjentów. Bardzo często lekarze ci stają przed dylematem – wziąć udział w roz-

obowiązków biegłych oznacza w założeniu przyjęcie konieczności udziału w rozprawach w celu wydania opinii ustnych – ale sądy nie są podstawowym miejscem pracy tych biegłych. Ich podstawowym zadaniem jest wszakże ratowanie zdrowia i życia ludzkiego, co jest i będzie zawsze

zwrócił się 30 marca 2017 r. ze stosownym pismem do prezesów sądów okręgowych, w których członkowie naszej Izby są stałymi biegłymi lub bywają biegłymi ad hoc, z wnioskiem o ustalenie ww. zasady. Już 5 kwietnia 2017 r. wiceprezes Sądu Okręgowego w Gliwicach

Lekarze będący biegłymi to osoby o najwyższych kwalifikacjach, bardzo zajęte, obciążone leczeniem niejednokrotnie poważnych przypadków. Bardzo często lekarze ci stają przed dylematem – wziąć udział w rozprawie, czy odmówić udziału.

najważniejszym celem pracy lekarza, niezależnie od specjalności. Także pacjenci i kierujący placówkami ochrony zdrowia niechętnie patrzą na dezorganizację pracy wynikającą z faktu, że lekarz jest biegłym sądowym. **Walcząc od wielu lat o należyty status lekarza występującego w roli biegłego sądowego, w tym jego należne wynagrodzenie, postanowiliśmy**

sędzia Magdalena Hupa-Dębska zareagowała na treść wskazanego wyżej pisma. Poinformowała nas o przekazaniu pisma do wiadomości sędziów gliwickiego okręgu sądowego z prośbą o uwzględnienie – o ile to możliwe – proponowanego w nim rozwiązania, polegającego na telefonicznym uzgadnianiu z biegłymi terminów rozpraw, wskazując, że byłaby to pozytywna praktyka w obszarze kultury urzędowania i stwierdziła, że ma nadzieję, że wspomniani sędziowie przyjmą (albo już przyjęli) proponowany sposób postępowania. **Oczekujemy na odzew z pozostałych Sądów Okręgowych.** Tymczasem ujrzeliśmy kolejne „światelko w tunelu”, które spowodowałyby (w przypadku wprowadzenia tej zasady), iż więcej lekarzy i lekarzy dentystów zechciałoby zmierzyć się z meandrami wymiaru sprawiedliwości w charakterze biegłych sądowych. **To szczególnie ważne, kiedy pod adresem wielu naszych Koleżanek i Kolegów formułowane są nieuzasadnione zarzuty, których odparcie wymaga profesjonalnych opinii. ●**

Sądy nie są podstawowym miejscem pracy biegłych. Dlatego pozytywną praktyką w obszarze kultury urzędowania byłoby telefoniczne uzgadnianie z nimi terminów rozpraw sądowych.

prawie, czy odmówić udziału. Sądy różnie na to reagują – to straszą, to próbują dyscyplinować karami grzywny. Na szczęście nie spotkaliśmy się, póki co, z przymusowym doprowadzeniem na rozprawę w charakterze biegłego (taki „pocisk” w arsenale wymiaru sprawiedliwości także występuje). Problem, o którym wyżej, występuje obecnie i zapewne będzie się nasilał w najbliższych latach. Wszyscy rozumieją, że przyjęcie na siebie

wnieść do prezesów sądów okręgowych wniosek o przyjęcie jako reguły konieczność uzgadniania z biegłym (telefonicznie) terminu rozprawy. (Nie oznacza to, naszym zdaniem, faworyzowania lekarzy i lekarzy dentystów – biegłych sądowych jako grupy zawodowej, ale ma na celu umożliwienie im należytego wywiązywania się z obowiązków wobec pacjentów i wymiaru sprawiedliwości.) Dlatego **prezes ORL Jacek Kozakiewicz**

**Dr n. med. Ryszard Szozda,
przew. Zespołu
ds. Orzekania i Opiniowania
Sądowo-Lekarskiego
w sprawach cywilnych
oraz pracy i ubezpieczeń społecznych**

Sesja naukowa

18 maja 2017 r. w Auli im. J. Świąckiego na terenie Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddziału w Gliwicach, odbyła się sesja naukowa zorganizowana przez gliwicki Oddział Centrum Onkologii oraz firmę Varian Medical Systems Poland Sp. z o.o., producenta zintegrowanych systemów do radioterapii onkologicznej.

Fot. z archiwum Centrum Onkologii

Prezentacja nowoczesnego sprzętu z udziałem zaproszonych gości.

Okazją do zorganizowania seminarium była odbywająca się w tym dniu uroczystość oddania do użytku pierwszego w Polsce i trzeciego w Europie, najnowszego przyspieszacza wysokoenergetycznego EDGE™ firmy Varian Medical Systems Inc. To najbardziej precyzyjne obecnie urządzenie przeznaczone jest do ultraprecyzyjnej radiochirurgii stereotaktycznej zmian nowotworowych położonych wewnątrz i zewnątrzczaszkowo, szczególnie zaś w obrębie ośrodkowego układu nerwowego. Seminarium zgromadziło blisko 100 uczestników z Gliwic i wielu innych ośrodków radioonkologicznych w Polsce i zostało poświęcone przeglądowi nowoczesnych sposobów radioterapii onkologicznej stosowanych na świecie. Swoim doświadczeniem w tym zakresie podzielili się z uczestnikami zaproszeni specjaliści z zagranicy: prof. **John Fiveash** (University of Alabama, Birmingham), prof. **Patrick Kupelian** (UCLA i VMS), **Luca Cozzi** (Humanitas Hospital, Milan i VMS) oraz specjaliści z Gliwic: prof. **Rafał Tarnawski** oraz prof. **Krzysztof Ślosarek**. Seminarium otworzył dyrektor Oddziału Centrum

Onkologii w Gliwicach. Prof. **Krzysztof Skłodowski** powitał uczestników i zapowiedział zaplanowane podczas seminarium wykłady.

W pierwszej prezentacji pt. „CNS Radio-surgery: RapidArc to HyperArc – integration of NS and RS” prof. John Fiveash omówił postępy w integracji radioterapii oraz neu- ➤➤➤

EDGE w zbliżeniu...

Fot. z archiwum Centrum Onkologii

rochirurgii na przestrzeni ostatnich 20 lat i na tym tle przedstawił zalety dwóch najnowszych rozwiązań firmy Varian – RapidArc™ oraz HyperArc™, które umożliwiają znaczną poprawę skuteczności i bezpieczeństwa radiochirurgii, przy jednoczesnym ułatwieniu jej zastosowania u pacjentów.

W drugiej prezentacji pt. „Powtórna radioterapia w leczeniu glejaków mózgu” prof. Rafał Tarnawski omówił mechanizmy biologicznego oddziaływania promieniowania jonizującego na tkanki mózgowia, w tym fotonów i protonów, przedstawił kluczowe czynniki poprawiające precyzję radioterapii (obrazowanie, unieruchomienie, planowanie 3D) oraz dokonał oceny własnych wyników radioterapii w grupie glejaków wielopostaciowych mózgu.

Prof. Patrick Kupelian w wykładzie pt. „Hypofractionation for localized prostate cancer, including SBRT” dokonał bardzo ciekawego opisu zalet i wad różnych technik frakcjonowania radioterapii (frakcjonowanie konwencjonalne → hipofrakcjonowanie → SBRT/SRS) na podstawie wyboru publikacji z ostatnich 50 lat.

W czwartej prezentacji pt. „Techniki radiochirurgii w Instytucie Onkologii w Gliwicach: 2001-2017” prof. Krzysztof Śłosarek przedstawił historię 15 lat własnych doświadczeń w COI Gliwice we wdrażaniu kolejnych technik radiochirurgicznych i na ich

Pierwszy w Polsce, trzeci w Europie...

tle dokonał omówienia istotnych zalet zintegrowanego systemu EDGE™ oraz jego podzespołów.

Symposium zakończył Luca Cozzi z Humanitas Hospital w Rozzano, który szczegółowo omówił pochodzące z kilku ośrodków pierwsze wyniki zastosowania HyperArc™, pionierskiego narzędzia firmy Varian umożliwiającego na platformie EDGE™ radiochirurgię mnogich ognisk przerzutowych w obrębie mózgowia za pomo-

cą łuków niewspółpłaszczyznowych. Po udzieleniu przez prelegentów odpowiedzi na liczne zadawane pytania dyrektor Oddziału Centrum Onkologii w Gliwicach prof. Krzysztof Składowski zamknął seminarium. ●

Dr n. med. **Aleksander Zajusz**

(O symposium piszemy także w czerwcowym wydaniu „Pro Medico”)

O prewencji - czyli podstawowe zasady bezpieczeństwa podczas naszego urlopu

Morbum evitare quam curare facilius est

Lepiej zapobiegać niż leczyć – tę znaną sentencję medyczną można wykorzystać również w innej dziedzinie życia, jaką jest bezpieczeństwo.

W literaturze naukowej funkcjonuje wiele definicji tego pojęcia, nie czas i miejsce, aby o nich pisać. Poniższy artykuł ma na celu syntetyczne przybliżenie tematyki związanej z **prewencją kryminalną**, czyli z zachowaniem, które pozwoli nam na uniknięcie zagrożeń czyhających na nas we współczesnym świecie. (...) Pamiętajmy, że wakacyjnemu odpoczynkowi towarzyszy rozluźnienie, przez które często zapominamy się o podstawowych zasadach bezpieczeństwa. Dla przejrzystości, porady zostały pogrupowane w segmenty: przed wyjazdem, w trakcie podróży oraz po osiągnięciu celu. **Korzystając z sentencji pochodzącej z dalekiego Wschodu, żeby jakąś wyprawę rozpocząć, musi się ona od czegoś zacząć – tym samym przed wyjazdem warto:**

- sprawdzić skuteczność instalacji alarmowych i powiadamiania o zdarzeniach

w naszych domach lub obiektach, gdzie znajdują się gabinety,

- zamknąć zawory np. wody, aby uniknąć zalania pomieszczeń, wyłączyć zasilanie urządzeń, które nie będą używane podczas naszej nieobecności, a nie potrzebują tzw. podtrzymania,

- warto mieć przygotowany spis rzeczy wartościowych, urządzeń, które posiadają znaki identyfikacyjne lub wykonać fotografie, w celu ułatwienia identyfikacji oraz rejestracji w policyjnych bazach informacyjnych,

- poprosić zaprzyjaźnioną osobę, aby podczas naszej nieobecności zaopiekowała się naszym dobytkiem, a w przypadku np. wybicia szyby, włamania, zabezpieczy nasz dobytek oraz przekazała informacje policji o ewentualnych przedmiotach, które zostały skradzione,

- zostawić własny numer kontaktowy administratorowi budynku na wypadek innych nieoczekiwanych zdarzeń,

- warto sprawdzić otoczenie ze zwróceniem szczególnej uwagi czy na przykład pięknie rosnące drzewa, krzewy nie zasła-

nają okien, okienek piwnicznych, przez które w sposób niepostrzeżony można wejść do pomieszczeń.

Drugim segmentem wartym przypomnienia jest już **sama podróż**. Jeżeli zdecydujemy się na podróż samochodem, z pewnością należy uwzględnić następujące porady:

- dobrze jest zaplanować trasę przejazdu z uwzględnieniem rodzaju dróg, jakimi się będziemy poruszać, rozmieszczeniem stacji paliw, opłat za drogi, ewentualne trasy alternatywne, miejsca postoju i odpoczynku,

- jeżeli trasa podróży jest długa, dla naszego bezpieczeństwa podzielić ją na etapy: w 2016 r. na polskich drogach, według danych Komendy Głównej Policji, wypadki spowodowane zmęczeniem, zaśnięciem stanowiły ponad 2% ogólnej liczby wypadków drogowych,

- wskazane jest przed wyjazdem za granicę naszego kraju zapoznać się z głównymi przepisami ruchu drogowego obowiązującymi w danym kraju, w zakresie

Morbum evitare...

ciąg dalszy ze str. 29 ►►

np. prędkości, systemu opłat za autostrady, możliwości wjazdu do miast według norm emisji spalin, itp.,

- przed wyruszeniem w dłuższą drogę wskazane jest sprawdzenie stanu technicznego swojego samochodu, uzupełnienie płynów eksploatacyjnych, warto zajrzeć do dowodu rejestracyjnego czy przegląd techniczny jest aktualny, a także w tym samym celu do polisy OC, aby nie było zaskoczenia podczas kontroli policyjnej lub zdarzenia drogowego,
- załadowanie bagażnika jest niby prostą czynnością, ale czasami, zwłaszcza na trasie, wyciągnięcie najmniejszej rzeczy z największej torby wymaga akrobatycznych zdolności, pamiętajmy, aby w sposób właściwy rozmieścić nasze bagaże,
- wskazane jest założyć siatkę oddzielającą przestrzeń pasażerską od bagażowej, dzięki temu unikniemy przemieszczania się bagaży podczas gwałtownego hamowania lub – czego nikomu nie życzę – zderzenia i koziółkowania samochodu,
- jeżeli wakacje spędzamy z naszymi czworonożnymi przyjaciółmi, również warto pamiętać o ich komforcie podróżowania, wykorzystujemy do tego celu specjalne transportery lub specjalne uprząże, dostosowane do wielkości naszego zwierzęcia – pamiętajmy, że prawa fizyki są bezlitosne i w przypadku, gdy dojdzie do zderzenia pojazdu z przeszkodą przy prędkości np. ok. 50 km/h to nasz zwierzak, który waży 3 kg, może uderzyć w nas z siłą 100 kg,
- postaramy się o wdrażanie zasady, że z dróg należy korzystać, a nie je wykorzystywać.

Gdy już zabezpieczyliśmy nasz dobytek przed wyjazdem, a także szczęśliwie dotarliśmy do celu podróży, **nie pozostaje nic innego, jak realizować urlopowe plany.** Ale... i tu musimy pamiętać o pewnych zasadach.

- jeżeli nie jest to konieczne, nie nośmy wszystkich dokumentów przy sobie – zwłaszcza w tylnej kieszeni spodni,
- przy wypłacaniu gotówki z bankomatów warto zwrócić uwagę na otoczenie: czy nie jesteśmy obserwowani przez obce osoby,
- we wnętrzu samochodu nie trzymajmy na widoku takich urządzeń jak nawigacje samochodowe, aparaty fotograficzne, kamery, tablety, itp.,
- czasami warto powstrzymać się z codziennym publikowaniem zdjęć z wakacji na portalach społecznościowych – może to być sygnał dla przestępców, że właściciele ich nie ma, tym samym można dokonać włamania do domu, gabinetu,
- nie należy podawać swoich danych osobistych, przy wykorzystaniu niesprawdzonych sieci internetu ogólnodostępnego,
- szczególnie przy wyjazdach poza granice naszego kraju może być przydatne posiadanie kserokopii dokumentów takich jak paszport, dowód osobisty, prawo jazdy.

Powyższe wybrane zasady bezpieczeństwa z pewnością nie wyczerpują obszernego katalogu zachowań, które są niezbędne w codziennym życiu. Warto zwrócić uwagę, że żadna z zasad nie daje nam gwarancji na uniknięcie w 100% zagrożeń. Jednak stosowanie ich z pewnością będzie miało wpływ na ograniczenie ewentualnych skutków. Urlop to fantastyczna rzecz i warto się cieszyć beztroską korzystania z uroków wypoczynku. Życzę udanego wypoczynku, z minimalną ilością trosk, a z olbrzymim ładunkiem radości, uśmiechu i dobrego samopoczucia. ●

insp. dr Rafał Kochańczyk
Komendant Szkoły Policji w Katowicach

Obraz licencjonowany Drukarnia Chroma

Fragmenty rozdziału „Studia” z książki „Chirurgia i chirurg, Refleksje z okazji 50-lecia pracy”, (zmarłego w 2015 r.) prof. Szczepana Łukaszewicza. Autor, laureat Wawrzynu Lekarskiego ŚIL, za udostępnienie swoich książek łamom „Pro Medico” otrzymał w 2013 r. nagrodę „Złote Pióro” z okazji jubileuszowego, 200 wydania naszego miesięcznika.
(G.O.)

Na pierwszym i drugim roku studiów nauczano chemii organicznej, nieorganicznej, chemii fizjologicznej i fizyki. Nie mogłem wówczas zrozumieć, co wspólnego z medycyną mają fizyka i chemia. Po złożeniu egzaminu z chemii fizjologicznej moje wątpliwości ustąpiły miejsca ciekawości. Po wielu latach zrozumiałem, jak ogromna rewolucja została dokonana w medycynie dzięki fizyce i chemii. Często, kiedy później musiałem uczyć się fizyki czy chemii, z uśmiechem stwierdzałem, że w medycynie nie można niczego pomijać. Wreszcie temat mojej pracy doktorskiej obejmował badania z użyciem pierwiastków radioaktywnych. Dzisiaj bez pogłębionej wiedzy z tego zakresu lekarz może mieć trudności w wykonywaniu codziennych obowiązków. Nie zapominał jednak, że od chwili, kiedy ja się uczyłem na studiach fizyki i chemii, mija pięćdziesiąt trzy lata.

Trzeci rok studiów obejmował podstawy nauk klinicznych i pierwszy kontakt z chorym człowiekiem. Chorzy wiedzieli, że są „materiałem” do nauczania studentów i muszę przyznać, że nigdy nie spotkałem się z niechęcią z ich strony. Wielokrotnie badania znosili z dobrodusznym spokojem i często pomagali studentom, wyliczając bardziej istotne szczegóły znane im już z poprzednich badań. To w jakimś stopniu łagodziło moje zdenerwowanie wynikające ze świadomości, że chorzy mogą już być zmęczeni. W sumie odnosiłem wrażenie, że ówczesne pokolenie z jakimś ciepłem i sympatią odnosiło się do studentów. Kilkakrotnie zdarzyło mi się, że zbieranie wywiadu chorobowe-

„Brudno w klinice być nie może, trzeba by samemu posprzątać”

go kończyło się przyjacielską rozmową i pytaniem o drogę, która doprowadziła mnie do studiów medycznych. Czasem też kończyło się to wysłuchaniem opowieści chorego o jego własnych nieszczęściach niezwiązanych z chorobą. Tak więc wstępny kontakt z chorym przebiegał na bardzo różnych płaszczyznach i w odbiorze wewnętrznym pozostawił również różnorakie doznania. W powiązaniu z przekazywanymi przez wykładowców wiadomościami na temat umiejętności kontaktu z chorymi powstawała koncepcja wzajemnych relacji między chorym i lekarzem. Jak podkreślał prof. **W. Markert**, trzeba wiedzieć, o co pytać chorego, ale trzeba też tak poprowadzić rozmowę, aby chory mówił o tym, czego my oczekujemy. Są bowiem chorzy, którzy z wielkim zapalem opowiadają o swoich różnorodnych dolegliwościach i niedoświadczonych lekarza mogą sprowadzić na „manowce” diagnostyczne. Po latach pracy wydaje się to oczywiste i proste, ale dla studenta trzeciego roku wszystko było nowością.

Prof. **J. W. Grott z wielkim przejęciem prowadził wykłady na temat zapalenia trzustki**; demonstrował sposób badania z uwzględnieniem objawu Grotta. Po rozpoczęciu pracy na jednym z pierwszych dyżurów w pogotowiu ratunkowym przewożłem chorego do szpitala i w rozpoznaniu napisałem „ostre zapalenie trzustki”. Na drugi dzień poprosił mnie do siebie ordynator oddziału wewnętrznego i zapytał skąd przyszło mi do głowy takie rozpoznanie. Oświadczyłem, że słuchałem wykładów prof. Grotta i wydaje mi się, że u tego chorego występują wszystkie objawy składające się na obraz zapalenia trzustki. „*No, pobadamy, zobaczymy*” – odrzekł.

Po trzech tygodniach dowiedziałem się, że chory został skierowany do kliniki chorób wewnętrznych z uwagi na pogarszający się stan. Doktor **Rafał Leśniak**, starszy asystent oddziału chorób wewnętrznych, po pewnym czasie poinformował mnie, że ten chory rzeczywiście cierpiał na zapalenie trzustki, „*ale dla lekarza dyżurnego w pogotowiu jest to bardzo ryzykowne rozpoznanie*” — stwierdził. Po wielu latach nauki i doświadczenia zrozumiałem tę przestrozę.

Propedeutykę chirurgii na trzecim roku wykładał prof. **Wincenty Tomaszewicz**,

syn i wnuk powstańców polskich, urodzony w Tamborskiej Guberni w Rosji. Profesor robił wrażenie dobrodusznego, przyjaznego człowieka, promieniował swoim ciepłem i życzliwością, gromadził na swoich wykładach liczne grono słuchaczy. Mówił z akcentem rosyjskim i często jego wypowiedzi ubarwione były licznymi makaronizmami rosyjskimi. Na temat początków swojej pracy w Rosji carskiej opowiadał szereg anegdotycznych historii i umiejętnie je konfrontował z aktualną rzeczywistością.

„*Nu, teraz to jest inaczej, ale jak ja pracę zaczynał, to przyszła raz kobieta z dzieckiem na jednej ręce, a w drugiej niosła torbę ze świniakiem. I dziecko było chore, i świński chory. Pomóżcie, doktorze, jednemu i drugiemu – prosiła – to mój cały majątek. Dziecku coś tam zapisał, a świniakowi kazał dawać dużo pić. Takie to były czasy, biedny człowiek szedł do doktora, żeby jemu poma-*

Takie to były czasy. Biedny człowiek szedł do doktora, żeby jemu pomagać, poradzić, pocieszyć. A doktor, jak był dobry, to i pomógł, i poradził, i pocieszył.

gać, poradzić, pocieszyć. A doktor, jak był dobry, to i pomógł, i poradził, i pocieszył.”

Tego rodzaju opowiadania kształtowały nasz obraz profesora nieco inny, niż miałem okazję zobaczyć po porannym obchodzie w III Klinice Chirurgicznej, której profesor był kierownikiem. Otóż w ramach programu ćwiczeń z chirurgii w obchodzie brała udział grupa studentów.

Profesor zajrzał do pomieszczeń sanitarnych, poprosił pielęgniarkę oddziałową i dość surowym tonem stwierdził: „Siostró, brudno”. „*Panie profesorze, ja mam duże trudności*” – odpowiedziała. „*Siostró, brudno!*” – już nieco głośniejszym głosem powiedział. „*Panie profesorze, ja nie mam salowych, nie mam szczotek, nie mam środków czyszczących, chyba sama się zabiorę do tej pracy*”. „*Siostró, ja nie o salowych i nie o szczotkach, mnie wsio rawno, czy są salowe, czy są szczotki, mnie brudno, rozumieją?*”. „*Tak, rozumiem*” – odpowiedziała pie-

Prof. Szczepan Łukasiewicz

Fot. z archiwum „Pro Medico”

lęgniarka oddziałowa i zakończyła dyskusję. Profesor, idąc do pokoju chorych, jakby sam do siebie powiedział: „*No, brudno w klinice być nie może, trzeba by samemu posprzątać*”.

Po latach, kiedy u siebie na oddziale zaglądałem do pomieszczeń sanitarnych, brudowników i magazynów oddziałowych, wielokrotnie wspominałem ten epizod. Oczywiście, nie zmieniłem poglądu na osobę profesora ukształtowanego na podstawie odczuć i spostrzeżeń poczynionych podczas wykładów. Zrozumiałem jednak, że dobroduszość czy dobroć nie ma nic wspólnego ze zdecydowaną, czy nawet ostrą postawą w sprawach dyscypliny i porządku w pracy.

Przepiękne wykłady prof. Aleksandra Pruszczyńskiego z anatomii patologicznej i histopatologii sprawiły, że ten pozornie mało porywający przedmiot stał się atrakcyjny. Profesor miał wybitne zdolności werbalizacji myśli, a pasja, z jaką wykładał, życzliwość i przyjazne ciepło promieniujące z jego osoby stwarzały niepowtarzalną atmosferę. Pierwszy wykład traktujący o istocie przedmiotu i korzyściach płynących z jego nauczania zgromadził całą salę słuchaczy. Płomienny wręcz wykład Profesor zakończył apelem: „*A więc razem, młodzi przyjaciele*”. Atmosfera była podniesiona i to w jakimś sensie było zobowiązujące, o czym zresztą pamiętałem w trakcie przygotowywania się do egzaminu. Nie można było przecież zrobić przykrości takiemu nauczycielowi...

Szczepan Łukasiewicz

Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji

Muzeum

Przeczytałem o ważnej i wartościowej inicjatywie Pana Prezesa utworzenia Muzeum Historii Medycyny i Farmacji w zabytkowym gmachu byłego szpitala w Rybniku. Pragnę serdecznie Panu i Śląskiej Izbie Lekarskiej pogratulować tego sukcesu. Cieszę się, że w nazwie jest ujęta, obok medycyny, farmacja. (...)

Uczestniczyłem w ostatnim czasie w seminarium naukowym w PAN, które prowadziła prof. Bożena Urbanek, na którym wygłoszono bardzo ciekawy referat o muzeach medycyny i farmacji w różnych ośrodkach uniwersyteckich we Włoszech. Kilka miesięcy temu byłem na podobnym, gdzie przedstawiono muzea w Anglii i krajach skandynawskich. Myślę, że Pani Profesor mogłaby w znakomity sposób pomóc w realizacji Waszego dzieła. Ze swej strony pragnę zapewnić o swojej pomocy i poparciu, jeśli będzie taka wola i potrzeba organizatorów. Sądzę, że warto byłoby zorganizować konferencje, na których temat ten zostałby przybliżony zainteresowanym spośród środowiska medycznego: muzealnikiem, pasjonatom, samorządowcom i mediom. Ze względu na lokalizację (tak bardzo dla mnie dogodną – 25 km) warto by zainteresować tematem władze lokalnych samorządów terytorialnych (powiatów, miast i gmin) z terenów powiatu rybnickiego, raciborskiego, wodzisławskiego, jastrzębskiego, żorskiego i cieszyńskiego, które powinny uznać nową placówkę za swoją i podjąć odpowiednią współpracę w jej promocji i działalności (od strony finansowej i pozyskiwania zbiorów).

Życząc dalszych sukcesów pozdrawiam najserdeczniej,

Piotr Klima, farmaceuta

Internet jest cierpliwy...

Przed wielu laty moja babcia zwykła była mówić „papier jest cierpliwy”, wyrażając tym dezaprobatę dla mijających się z prawdą treści, jakie czytała. Rzeczywiście, można wiele bzdur napisać i próbować je uwiarygodnić ogłaszając drukiem. Czasami się to nawet udaje, bo zdarza się nam słyszeć wywodzący się z gwary zwrot „przecież tak stało napisane”, mający potwierdzić prawdziwość podanej informacji.

Powiedzenie o cierpliwości papieru przyszło mi na myśl, kiedy otworzyłem strony internetowe jednego z kolegów mieszkającego w innej części Polski. W ładnie zaprojektowanych stronach biograficznych znalazłem rozdział noszący tytuł „Wykłady zagraniczne”. W nim zamieszczono tytuły pięciu czy sześciu prac, których jest współautorem, a które zostały przedstawione na europejskich zjazdach. Tak się składa, że na wszystkich tych zjazdach byłem osobie i wiem, że wspomniane prace nie tylko nie były wygłoszone, ale nawet nie zostały zakwalifikowane do prezentacji wśród kilkuset prezentacji posterowych. Znalazły się w materiałach zjazdu jako streszczenia „Abstracts read by title”, czyli opublikowano ich streszczenia, ale postery nie były wywieszone. Podsumowując: delikatnie mówiąc, jest to za bardzo swobodne rozszerzenie pojęcia „wykład zagraniczny”. Otwieram kolejną podstronę noszącą nazwę „Członkostwo towarzystw naukowych” i znajduję tam dziwnie brzmiącą nazwę „Polskie Towarzystwo Internistyczne”. Domyślam się, że chodzi o Towarzystwo Internistów Polskich, bo tak od blisko stu lat nazywa się organizacja polskich lekarzy medycyny wewnętrznej? Wypada wiedzieć, do jakiego towarzystwa naukowego się należy... (...) Tyle fakty, a raczej mijanie się z nimi. Gdyby moja babcia żyła, mówiłaby na pewno „internet jest cierpliwy, wszystko znieśie”. Poza tym, pacjenci, czytając wspomniane strony, będą mieli przekonanie u jak bardzo światowego lekarza się leczą. A przecież o to głównie chodzi.

(nazwisko i adres znane redakcji)

Komunikat pełnomocnika

LEKARZU! PRZYJDŹ! ZADZWOŃ! NAPISZ E-MAILA!

JEŚLI SAM MASZ PROBLEM

**jeśli Twój kolega lekarz ma problem, jeśli Twoja żona, Twój mąż lekarz ma problem,
jeśli Twoja mama, tato, córka czy syn lekarz ma problem**

PEŁNOMOCNIK DS. ZDROWIA LEKARZY I LEKARZY DENTYSTÓW DOROTA RZEPNIEWSKA

DYŻUR POD TELEFONEM PEŁNI OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU W GODZ. 8.00-18.00

SPOTKANIA OSOBISTE ODBYWAJĄ SIĘ W SIEDZIBIE ŚIL – DOMU LEKARZA W KATOWICACH

przy ul. Grażyńskiego 49a w pokoju 501; e-mail: d.rzepniewska@izba-lekarska.org.pl, pelnomocnik@izba-lekarska.org.pl

Terminy spotkań z Pełnomocnikiem prosimy uzgadniać telefonicznie a tydzień wcześniej przed planowaną wizytą.

Jednocześnie istnieje możliwość KONTAKTU TELEFONICZNEGO Z BIUREM PEŁNOMOCNIKA w godzinach pracy Śląskiej Izby Lekarskiej pod numerem 32 604 42 27 z p. Małgorzatą Sobolewską.

Precyzyjne informacje na temat kompetencji Pełnomocnika na stronie internetowej ŚIL w zakładce: Pełnomocnik ds. Zdrowia Lekarzy i Lekarzy Dentystów

LEKARZU! MOŻESZ BYĆ PEWIEN, ŻE TWÓJ PROBLEM POZOSTANIE TAJEMNICĄ!

Twoja rozmowa i współpraca z pełnomocnikiem nie skutkuje uruchomieniem procedury z zakresu odpowiedzialności zawodowej i oceną Twojej niezdolności do pracy.

PODEJMIJ DECYZJĘ ZANIM INNI ZADECYDUJĄ ZA CIEBIE...

Śp. Doktor Augustyn Folwaczny (1947-2016)

19 grudnia 2016 r. odszedł od nas nagle dr n. med. Augustyn Folwaczny, lekarz pediatra, adiunkt Kliniki Pediatrii w Zabrze.

Urodził się 28 sierpnia 1947 r. w Sośnicowicach k. Gliwic. Po odbyciu studiów na Wydziale Lekarskim ŚIAM w Zabrzu, w latach 1967-1973, uzyskał dyplom lekarza. Początkowo przez dwa lata pracował jako asystent w Katedrze i Zakładzie Histopatologii w Rokitnicy, odbywając równocześnie specjalistyczne staże w Klinice Pediatrii w Zabrzu.

W 1975 r. rozpoczął pracę jako asystent w Klinice Pediatrii w Zabrzu. Przeszedł szkolenie na wszystkich oddziałach Kliniki. W 1977 r. uzyskał I° specjalizacji z pediatrii, a w 1980 – II° specjalizacji.

W 1981 r. obronił pracę doktorską pt. „Tłuszcze w kale u niemowląt i małych dzieci w stanie zdrowia i w enteropatiach”.

Na wniosek Komisji ds. Specjalizacji Polskiego Towarzystwa Neurofizjologii Klinicznej, w 1993 r. uzyskał potwierdzenie kwalifikacji w zakresie oceny i opisywania badań elektroencefalograficznych, zatwierdzone przez

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Elektroencefalografii i Neurofizjologii Klinicznej. Do przejścia na emeryturę w 2012 r. pracował w Klinice na Oddziale Ogólnopediatrycznym i w pracowni EEG, potem został zatrudniony przez Państwowy Szpital Kliniczny nr 1 w Zabrzu jako kierownik pracowni badań elektroencefalograficznych. Interpretował i konsultował zapisy EEG u dzieci leżących w Klinice i prowadzonych w poradniach przyklinicznych. W chwilach wolnych w pracowni można Go było zastać czytającego bieżące pisma lekarskie w języku niemieckim i czeskim, zwłaszcza dotyczące neurologii. Był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego. W Oddziale Śląskim przez długie lata pełnił funkcję skarbnika Zarządu Oddziału PTP. Był również członkiem Polskiego Towarzystwa Neurologii Dziecięcej, pracował w Zarządzie Regionu Śląskiego. Uczestniczył regularnie w zebraniach tych Towarzystw i w konferencjach ogólnopolskich na Śląsku.

Był bardzo dobrym i uczciwym lekarzem, Człowiekiem skromnym, życzliwym, uczyn-

nym, o prawym charakterze. Szanowali Go i lubili zarówno starzy lekarze, jak i młodzi rezydenci oraz lekarze zdobywający specjalizację. Za swoją postawę był lubiany również przez pielęgniarki. Był bardzo koleżeński i niezastąpiony w Klinice, pomocny współpracownikom w trudnych sytuacjach życiowych. Zawsze chętnie pomagał, nie licząc się ze swoim czasem. Szczególnie wiele serca poświęcał pożegnaniom tych, którzy odchodzili na wieczny dyżur.

Całe życie mieszkał w rodzinnych Sośnicowicach. Współpracownicy pożegnali Go tam na Mszy św. i odprowadzili na miejscowy cmentarz.

Prof. Krystyna Karczewska

Śp. Profesor Anna Makowska (1923-2017)

Sumienność, rzetelność, prawość, przyświecały Jej w pracy

6 kwietnia 2017 r. po ciężkiej chorobie zmarła Prof. dr hab. n. med. Anna Makowska. Całe życie poświęciła pracy na ŚIAM w charakterze nauczyciela akademickiego wielu pokoleń stomatologów, ale również lekarza klinicznego.

Śp. Prof. Anna Makowska urodziła się 16.07.1923 r. w Laskach, w województwie kieleckim. Lata dziecięce spędziła wraz z rodzicami w Pionkach, podczas okupacji kontynuowała tam naukę na kompletach tajnego nauczania. Świadectwo dojrzałości otrzymała w Liceum Humanistycznym w Pionkach w 1945 r. W październiku tamtego roku wstąpiła na Wydział Stomatologii Uniwersytetu Łódzkiego, który ukończyła w 1950 r., otrzymując dyplom lekarza dentysty. Po części rodzina, po części przypadek zdecydowały, że po studiach podjęła pracę zawodową w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej w Zabrzu. Jednocześnie pracowała jako lekarz stomatolog kolejno w Ambulatorium Wydziału Zdrowia w Miechowicach, Ambulatorium Stomatologii Zachowawczej i Ambulatorium Protetyki Stomatologicznej w Zabrzu. Po dwóch latach została starszym

asystentem Zakładu Protetyki Stomatologicznej. Przedmiotem Jej pierwszych zainteresowań była stomatologia estetyczna, co przyczyniło się do napisania pracy doktorskiej pt. „Korona lana kosmetyczna”.

Od 1955 do 1965 r. pełniła funkcję zastępcy kierownika Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej, biorąc aktywny udział w jej organizacji. Następnie została mianowana adiunktem Katedry Protetyki Stomatologicznej. Po napisaniu rozprawy habilitacyjnej pt. „Wpływ śliny na różnicę potencjałów elektrolitycznych między metalami stosowanymi w jamie ustnej”, uchwałą Rady Wydziału ŚIAM nadano jej tytuł docenta nauk medycznych w zakresie protetyki stomatologicznej. Tytuł profesora nadzwyczajnego w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej Śląskiej Akademii Medycznej uzyskała w 1990 r. Żywo interesowała się problemami młodzieży akademickiej, pełniąc liczne obowiązki, między innymi opiekuna domów akademickich i klubów studenckich. W Katedrze Protetyki kilkakrotnie pełniła funkcję opiekuna koła naukowego. Brała czynny udział w szkoleniach podyplomowych lekarzy stomatologów jako wykładowca i członek komisji egzaminacyjnych. Kształciła kadrę naukową, będąc promotorem i recenzentem wielu rozpraw doktorskich.

Kilkakrotnie za działalność naukową i pracę dydaktyczną otrzymała nagrody naukowe JM Rektora oraz Srebrną Odznakę „Zasłużonemu w Rozwoju Śląskiej Akademii Medycznej”. Za pracę zawodową otrzymała liczne

odznaczenia: Srebrną Odznakę za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia, Złoty Krzyż Zasługi Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia polski i Medal 40-lecia Polski Ludowej. Zawsze była wyjątkowo zaangażowana w działalność społeczną, działała w zarządzie Oddziału katowickiego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego i w Ogólnopolskiej Sekcji Protetyki Stomatologicznej.

Prof. Makowska czynnie działała w powstaniu Izby Lekarskiej w Katowicach, gdzie przez długi czas pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Etyki Lekarskiej. Była też członkiem ORL. Będąc już na emeryturze, rozpoczęła kolejną pracę społeczną, pełniąc obowiązki sędziego w NSL w Warszawie. Funkcję tę pełniła przez dwie kolejne kadencje. Sumienność, rzetelność, prawość, przyświecały Jej w pracy zawodowej i społecznej. Zawsze była człowiekiem o wspaniałym sercu, olbrzymiej kulturze osobistej i wyjątkowej wrażliwości na krzywdę ludzką. W środowisku medycznym nie było osoby, która by Jej nie lubiła i nie wyrażała się o Niej z szacunkiem. Będąc na emeryturze, żywo interesowała się losami Katedry i Zakładu Protetyki, Stomatologicznej, z którym utrzymywała bliskie kontakty. Pani Profesor była wspaniałym przykładem i wzorem dla nauczycieli akademickich godnym naśladowania. Wspomnienie o Pani Profesor zachowamy w naszej pamięci na zawsze.

Dr n. med. Janina Walczyńska

Odeszli na „wieczny dyżur”

10 kwietnia w wieku 32 lat zmarł śp. lek. dent. **Paweł Bryniarski**. Absolwent, rocznik 2010, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, zawód wykonywał w formie prywatnej praktyki, zamieszkały w Chorzowie.

9 marca 2017 r. w wieku 60 lat zmarł śp. dr n. med. **Marcin Bujak**. Absolwent, rocznik 1981, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, specjalista II° z chorób wewnętrznych oraz specjalista z medycyny rodzinnej, pracownik NZOZ „Sana” w Katowicach, zamieszkały w Katowicach.

4 lutego 2017 r. w wieku 67 lat zmarł śp. lek. **Marian Gil**. Absolwent, rocznik 1981, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, ostatnio pracował w Zespole Opieki Zdrowotnej w Olkuszu, zamieszkały w Olkuszu.

29 stycznia 2017 r. w wieku 73 lat zmarła śp. lek. **Lidia Jakóbczyk**. Absolwentka, rocznik 1970, Akademii Medycznej w Białymstoku, specjalista I° z położnictwa i ginekologii, wieloletni pracownik Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Sosnowcu, zamieszkała w Sosnowcu.

1 stycznia 2017 r. w wieku 31 lat zmarła śp. lek. dent. **Marta Kolanko-Żukowska**. Absolwentka, rocznik 2009, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, zawód wykonywała w formie prywatnej praktyki, zamieszkała w Gliwicach.

15 grudnia 2016 r. w wieku 79 lat zmarła śp. lek. **Zuzanna Maćkowska**. Absolwentka, rocznik 1962, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, specjalista I° z neurologii, Delegat na Okręgowy Zjazd Lekarzy II kadencji, ostatnie miejsce pracy Lecznictwo Otwarte Chorzów, zamieszkała w Chorzowie.

6 kwietnia 2017 roku w wieku 93 lat zmarła śp. dr hab. n. med. **Anna Makowska**, prof. SUM. Absolwentka, rocznik 1950, Akademii Medycznej w Łodzi, specjalista II° z protetyki stomatologicznej, delegat na Okręgowy Zjazd Lekarzy I i II kadencji, delegat na Krajowy Zjazd Lekarzy I i II kadencji, członek Okręgowej Rady Lekarskiej I i II kadencji, członek Naczelnego Sądu Lekarskiego I i II kadencji, członek Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej I kadencji,

wyróżniona Srebrnym Odznaczeniem „Zasłużony dla Lekarzy PRO MEDICO”, wieloletni z-ca kierownika Zakładu Protetyki Stomatologicznej SUM, zamieszkała w Katowicach.

15 lutego 2017 r. w wieku 70 lat zmarła śp. lek. **Michalina Nagietowicz**. Absolwentka, rocznik 1970, Akademii Medycznej w Gdańsku, specjalista I° z pediatrii, wieloletni pracownik NZOZ „Medicator” w Radlinie, zamieszkała w Wodzisławiu Śląskim.

14 marca w wieku 79 lat zmarł śp. lek. **Sławomir Nobis**. Absolwent, rocznik 1963, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, specjalista II° z chirurgii ogólnej, wieloletni pracownik Unii Brackiej w Katowicach, ostatnio wykonywał zawód w formie prywatnej praktyki, zamieszkały w Katowicach.

23 marca 2017 r. w wieku 75 lat zmarł śp. lek. **Zbigniew Saiczek**. Absolwent, rocznik 1965, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, specjalista I° z chirurgii ogólnej oraz II° z anestezjologii i reanimacji, ostatnio zatrudniony w Szpitalu Miejskim w Katowicach Szopienicach.

19 kwietnia 2017 r. w wieku 89 lat zmarła śp. dr n. med. **Bogumiła Szymczyk**. Absolwentka, rocznik 1951, Akademii Medycznej we Wrocławiu, specjalista II° z dermatologii i wenerologii, ostatnio zawód wykonywała w formie prywatnej praktyki, zamieszkała w Zabrze.

14 kwietnia 2017 r. w wieku 60 lat zmarła śp. lek. **Helena Wałach**, Absolwentka, rocznik 1981, Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, lekarz chorób wewnętrznych, specjalista chorób zakaźnych, ostatnio pracowała w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, zamieszkała w Rybniku.

W wieku 93 lat zmarła śp. dr n. med. **Zofia Więckowska**. Absolwentka, rocznik 1952, Akademii Medycznej w Poznaniu, specjalista II° z onkologii, wieloletni pracownik Centrum Onkologii-Instytutu im. M. Skłodowskiej-Curie w Gliwicach, ostatnio zatrudniona w Obwodzie Lecznictwa Kolejowego w Katowicach, zamieszkała w Gliwicach.

Pozostaną na zawsze w naszej pamięci!
Okręgowa Rada Lekarska w Katowicach

*Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci*

*Pani prof. dr hab. n. med.
Danuty Roźnieckiej-Rościszewskiej,*

*która była wieloletnim Kierownikiem
Katedry i Kliniki Neurologii w Zabrze, SUM
w latach 1990-1996.
Z wielkim żalem
na ręce Rodziny
składamy kondolencje.*

*Dr hab. n. med. Monika Adamczyk-Sowa
Prof. dr hab. n. med. Krystyna Pierzchała
wraz z zespołem pracowników
Katedry i Kliniki Neurologii w Zabrze, SUM*

*Wyrazy głębokiego współczucia dla Naszej Koleżanki
dr Gabrieli Muś z powodu śmierci*

Ojca

*składają
Jacek Kozakiewicz
z Okręgowej Radą Lekarską w Katowicach
Jarosław Markowski
z członkami Komisji ds. Etyki Lekarskiej ŚIL*

*Pani dr Bożenie Wąsowicz
serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci*

Taty

składa zespół oddziału Otorinolaryngologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu

Łącząc się w głębokim bólu,
składamy wyrazy
serdecznego współczucia
Naszemu Wielkiemu Mistrzowi i Nauczycielowi
prof. dr. hab. n. med.
Władysławowi Nasiłowskiemu

z powodu śmierci

Żony

Jacek Kozakiewicz
z Okręgową Radą Lekarską
w Katowicach

Adam Dyrda
z członkami
Okręgowego Sądu Lekarskiego

Tadeusz Urban
Okręgowy Rzecznik
Odpowiedzialności Zawodowej
wraz z zastępcami

Krystyn Sosada
wraz z członkami Komisji Bioetycznej ŚIL

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 6 kwietnia 2017 roku
w wieku 93 lat
zmarła

śp. dr hab. n. med.

Anna Makowska

prof. SUM

Wybitny Lekarz i prawy Człowiek
Absolwentka, rocznik 1950,
Akademii Medycznej w Łodzi,
specjalista II° z protetyki stomatologicznej,
Wyróżniona Odznaczeniem
„Zasłużony dla Lekarzy PRO MEDICO”,
Delegat na Krajowy i Okręgowy Zjazd Lekarzy
I i II kadencji,
Członek Prezydium
Okręgowej Rady Lekarskiej I kadencji,
Członek Okręgowej Rady Lekarskiej II kadencji,
Członek Naczelnego Sądu Lekarskiego I i II kadencji,
wieloletni zastępca kierownika
Zakładu Protetyki Stomatologicznej SUM
zamieszkała w Katowicach.

Jacek Kozakiewicz
wraz z Okręgową Radą Lekarską

Reklamy/Ogłoszenia

szukam pracy

Specjalista anestezjologii i intensywnej terapii oraz medycyny bólu
podejmie pracę od zaraz w specjalistycznym transporcie medycznym,
gabinecie stomatologicznym, ginekologicznym, okulistycznym
lub innym zabiegowym albo na bloku operacyjnym w ramach chirurgii
jednego dnia. Preferowane Katowice i okolice.
Kontakt telefoniczny po godz. 12.00; tel. 501 227 637 lub 505 052 666,
e-mail: fdememas@gmail.com

Dentysta podejmie pracę w prywatnym gabinecie. Zabrze i okolice;
tel. 504 380 633

Lekarz stomatolog z I° specjalizacji szuka pracy w okolicach Bytomia;
tel. 697 098 713

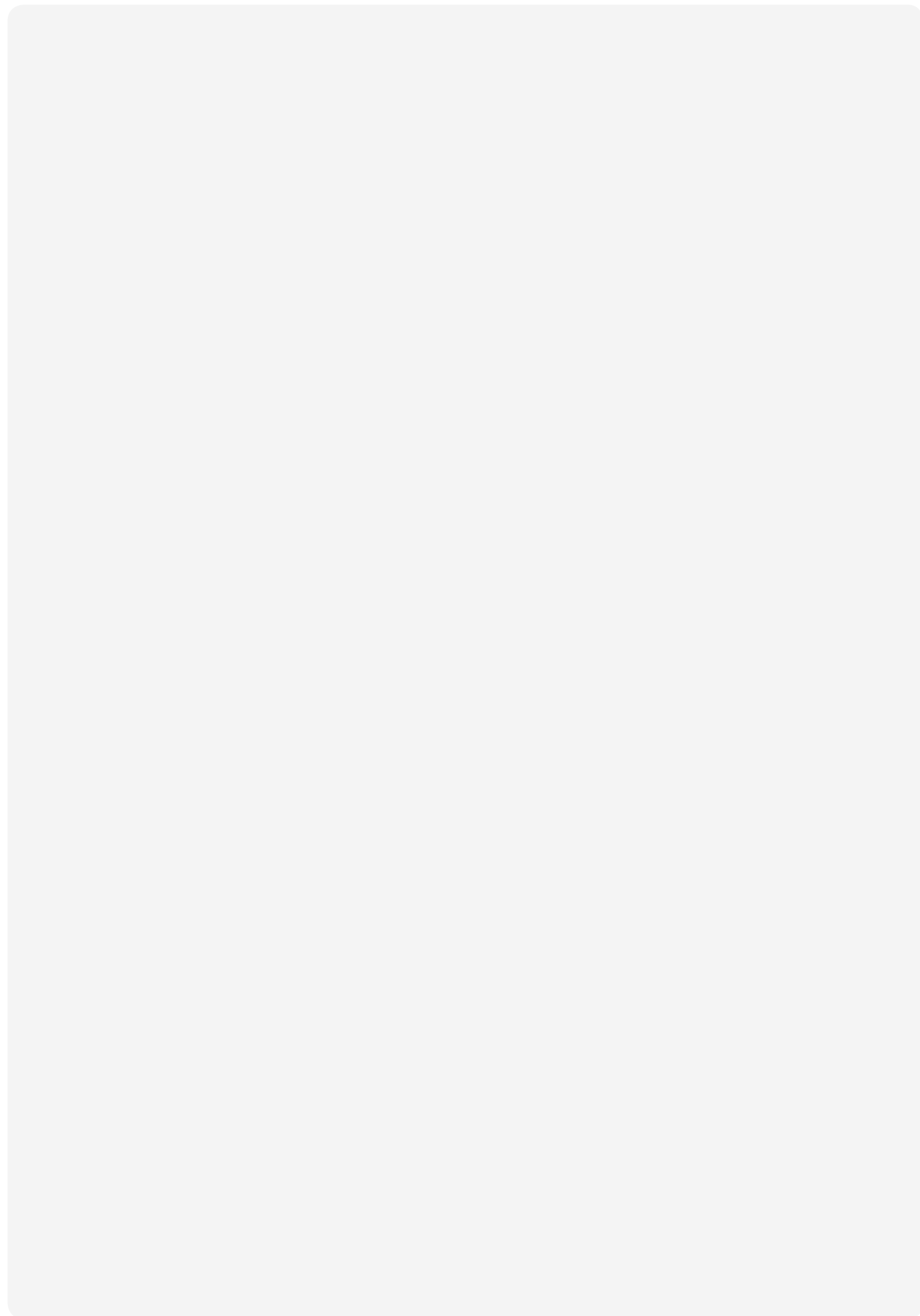
Specjalista ginekolog-położnik podejmie pracę (poradnia, gabinet)
w okolicach: Tych, Pszczyny, Katowic, Mysłowic, Jaworzna, Oświęcimia,
Brzeszcz, Kęt; tel. 601 977 730

Otolaryngolog i lekarz medycyny pracy poszukuje dodatkowego
zatrudnienia w Tychach i najbliższej okolicy; tel. 604 544 204

Stomatolog, I° specjalizacji szuka pracy w rejonie Sosnowca;
tel. 505 970 442

Lekarz z trzyletnim doświadczeniem w pracy w POZ podejmie dodat-
kową pracę (1-2 razy w tygodniu) na terenie Dąbrowy Górniczej
lub bliskiej okolicy; kontakt e-mail: lekarz3@onet.pl

Lekarz stomatolog z wieloletnim doświadczeniem (z bazą pacjentów)
szuka zatrudnienia (własny sprzęt do przeniesienia) lub propozycji
współpracy. Katowice i okolice; tel. 728 510 021

Reklama w Pro Medico:

Wypełniony druk zlecenia ogłoszenia/reklamy lub dodatku w formie wkładki prosimy przelać faksem 32 60 44 257 lub e-mailem (b.blecharz@izba-lekarska.org.pl), następnie przelać pocztą oryginał zlecenia na adres Śląskiej Izby Lekarskiej.

W przypadku, gdy zleceniodawca chce otrzymać kopię zlecenia podpisaną przez reprezentantów ŚIL, prosimy przelać pocztą dwa egzemplarze wypełnionego zlecenia. Zlecenia ogłoszenia/reklamy lub dodatku w formie wkładki można również dokonać osobiście w siedzibie ŚIL (V piętro) w godzinach pracy Izby.

Warunkiem zamieszczenia reklamy/ogłoszenia w piśmie jest dokonanie przedpłaty i przesłanie dowodu wpłaty na nr faxu 32 60 44 257. Bezpłatnie zamieszczane są ogłoszenia lekarzy i lekarzy dentystów poszukujących pracy.

Szczegóły i formularze: http://www.izba-lekarska.org.pl/268-zlecenia_reklamy.

ProMedico

Wydawca: Śląska Izba Lekarska w Katowicach

Nakład 14 000 egzemplarzy. ISSN 1232-8693

Redaktor naczelny: Żywiśław Mendel,

zastępca redaktora naczelnego: Grażyna Ogrodowska

Adres redakcji: „Pro Medico”, ul. Grażyńskiego 49a, 40-126 Katowice, tel. 32 60 44 260, fax 32 60 44 257,

e-mail: biuletyn@izba-lekarska.org.pl; www.izba-lekarska.org.pl

Opracowanie graficzne, skład i korekta: Wydawnictwo KA, Tarnowskie Góry, ul. Opolska 23 c. Druk: Mikopol

Reklamy i ogłoszenia: Bogusława Blecharz. **Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń i reklam.**

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów. Data zamknięcia numeru: 5 maja 2017 r.

Materiały prasowe do następnego numeru przyjmujemy do 5 czerwca 2017 r., reklamy – do 5 czerwca 2017 r.

Dla wszystkich lekarzy zrzeszonych w ŚIL w Katowicach pismo bezpłatne.

Okladka: Sir Samuel Luke Fildes „Lekarz”, 1891 r., Tate Gallery

